

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S
DĖL BENDRŲJŲ BUVEINIŲ AR PAUKŠČIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ
NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

2004 m. kovo 15 d. Nr. 276
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 24 straipsnio 5 dalimi ir įgyvendindama 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos 3 ir 4 straipsnių, 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos 3, 4 ir 6 straipsnių nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Bendruosius buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatus (pridedama).

Ministras Pirmininkas

Algirdas Brazauskas

Aplinkos ministras

Arūnas Kundrotas

BENDRIEJI BUVEINIŲ AR PAUKŠČIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų (toliau vadinama – šie Nuostatai) tikslas – nustatyti saugomų teritorijų ar jų dalių, atitinkančių nustatytus Europos Bendrijos buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus ir sudarančių Lietuvos Respublikoje dalį Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“, apsaugos ir tvarkymo ypatumus, veiklos organizavimo principus.

2. Kriterijai, pagal kuriuos vietovės parenkamos buveinių ir paukščių apsaugai svarbioms teritorijoms steigti, patvirtinti šiais aplinkos ministro įsakymais: 2001 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. 22 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [12-364](#)) ir 2001 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 219 „Dėl gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [37-1271](#)).

3. Jeigu vietovė pagal mokslinius tyrimus atitinka šių Nuostatų 2 punkte nurodytus paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijus, tačiau dar nėra saugoma, joje įsteigiama saugoma teritorija ir parenkama saugomos teritorijos kategorija, geriausiai atitinkanti saugomų vertybių apsaugos ir tvarkymo poreikius.

4. Aplinkos ministerija derybinių įsipareigojimų dėl Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą nustatytais terminais sudaro vietovių, kurios atitinka buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą (toliau vadinama – vietovių sąrašas) ir pateikia jį svarstyti Europos Komisijai. Europos Komisijai pateikti skirtas vietovių sąrašas tvirtinamas aplinkos ministro įsakymu. Į vietovių sąrašą gali būti įtraukiamos tiek saugomos, tiek nesaugomos teritorijos, kurioms siūloma suteikti Europos Bendrijos svarbos statusą. Kartu su informacija apie teritorijas, įtrauktas į vietovių sąrašą (teritorijos žemėlapis, jos pavadinimas, ribos, plotas ir kita), pateikiami skaičiavimai, kiek reikės lėšų šioms teritorijoms tvarkyti. Kol Europos Komisija analizuoja šį vietovių sąrašą, pasiūlytų teritorijų atžvilgiu taikomi šių Nuostatų 11 punkto reikalavimai. Europos Komisijai priėmus sprendimą pasiūlytomis teritorijoms suteikti Europos Bendrijos svarbos teritorijų statusą, nurodytose vietovėse Lietuvos Respublikos saugomos teritorijos turi būti įsteigtos ne vėliau kaip per 6 metus.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybė Aplinkos ministerijos teikimu tvirtina Lietuvoje nustatytų Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų (saugomų teritorijų ar jų dalių) ribas ir šiuos sąrašus:

5.1. įsteigtų paukščių apsaugai svarbių teritorijų;

5.2. įsteigtų buveinių apsaugai svarbių teritorijų, kurioms Europos Bendrijos svarbos teritorijų statusą suteikė Europos Komisija.

6. Tvirtinant šių Nuostatų 5 punkte nurodytų teritorijų ribas ir sąrašus, nustatomi natūralių buveinių tipai arba gyvūnų ir augalų rūšys, kurioms apsaugoti skirtos konkrečios teritorijos.

7. Šiuose Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) vartojamas sąvokas.

II. BUVEINIŲ AR PAUKŠČIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ PASKIRTIS

8. Buveinių apsaugai svarbios teritorijos skirtos Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipams, saugomų rūšių gyvūnų ir augalų buveinėms apsaugoti ar atkurti, nes svarbu išsaugoti jų biologinę įvairovę Europos Bendrijoje.

9. Paukščių apsaugai svarbios teritorijos skirtos saugomų rūšių laukinių paukščių natūralioms populiacijoms jų paplitimo arealuose išsaugoti, taip pat migruojančių paukščių perėjimo, šėrimosi, mitybos, susitelkimo poilsio ir migracijos metu vietoms išsaugoti.

III. VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS BUVEINIŲ AR PAUKŠČIŲ APSAUGAI SVARBIOSE TERITORIJOSE

10. Buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos ir naudojimo režimas turi atitikti šiose teritorijose saugomų natūralių buveinių tipų ar gyvūnų ir augalų rūšių apsaugos ir tvarkymo poreikius. Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimai nustatyti šių Nuostatų 1 ir 2 prieduose. Steigiant naujas saugomas teritorijas vietovėse, atitinkančiose nustatytus buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijus, ir rengiant teisės aktus, reglamentuojančius veiklą steigiamose saugomose teritorijose, šių Nuostatų 1 ir 2 prieduose nustatyti reikalavimai pritaikomi pagal konkrečios vietos sąlygas ir ypatumus. Jeigu galiojantys teisės aktai, reglamentuojantys veiklą iki šių Nuostatų įsigaliojimo įsteigtose saugomose teritorijose, kurios bus skelbiamos Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijomis, neužtikrina jose saugomų natūralių buveinių ir rūšių tinkamos apsaugos, rengiant saugomų teritorijų planus, kitus teritorijų planavimo dokumentus, nustatomi papildomi jų apsaugos ir tvarkymo reglamentai.

11. Jeigu planai ir projektai nėra tiesiogiai susiję su buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų tvarkymu arba nėra joms būtini, tačiau gali jas reikšmingai paveikti pavieniui arba kartu su kitais planais ir projektais, turi būti atliekamas jų galimo poveikio teritorijai vertinimas. Šie planai ir projektai, atsižvelgiant į dokumentų rūšį, turi būti įvertinti Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (Žin., 1996, Nr. [82-1965](#); 2000, Nr. [39-1092](#)) arba Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#)) nustatyta tvarka.

IV. BUVEINIŲ AR PAUKŠČIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ APSAUGOS IR TVARKYMO ORGANIZAVIMAS

12. Apsaugos ir tvarkymo priemonių įgyvendinimą buveinių ar paukščių apsaugai svarbiose teritorijose:

12.1. organizuoja ir/ar vykdo valstybinių rezervatų, valstybinių parkų ar biosferos rezervatų direkcijos, kai buveinių ar paukščių apsaugai svarbios teritorijos yra šiose saugomose teritorijose;

12.2. organizuoja savivaldybių vykdomosios institucijos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, kai buveinių ar paukščių apsaugai svarbios teritorijos yra savivaldybių įsteigtose saugomose teritorijose;

12.3. organizuoja ir/ar vykdo miškų urėdijos, kitos aplinkos ministro įgaliotos institucijos, kai šios teritorijos nepatenka į šių Nuostatų 12.1 ir 12.2 punktuose nurodytas saugomas teritorijas arba kai apsaugos ir tvarkymo priemonės dėl jų pobūdžio negali būti įgyvendinamos minėtų saugomų teritorijų direkcijų.

13. Institucijų, nurodytų šių Nuostatų 12 punkte, veiksmus, vykdant buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų apsaugą ir tvarkymą, koordinuoja Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

14. Buveinių ar paukščių apsaugai svarbiose teritorijose šių Nuostatų 12 punkte nurodytos institucijos privalo imtis priemonių, kad būtų išvengta natūralių buveinių ir saugomų rūšių gyvūnų ir augalų apsaugos būklės blogėjimo. Prireikus jos rūpinasi šių rūšių gyvūnų ir augalų apsaugos projektų, gamtotvarkos planų ar kitų saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentų arba teritorijų planavimo dokumentų parengimu ir įgyvendinimu, organizuoja šį darbą, taip pat įgyvendina kitas priemones, kad būtų išsaugotos esamos ir atkurtos pažeistos natūralios buveinės, taip pat saugomų rūšių gyvūnų ir augalų populiacijos iki palankios būklės.

15. Buveinių ar paukščių apsaugai svarbiose teritorijose nuolat stebima saugomų natūralių buveinių tipų ir gyvūnų ir augalų rūšių būklė, vykdomas jų monitoringas Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo (Žin., 1997, Nr. [112-2824](#)) nustatyta tvarka.

V. ASMENŲ PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

16. Asmenys, vykdantys paukščių apsaugai svarbiose teritorijose jose saugomų paukščių mokslinius tyrimus, žieduojantys paukščius, filmuojantys, taip pat vykdantys kitus veiksmus, kuriais trikdomi šiose teritorijose saugomi paukščiai jų perėjimo ar susitelkimo migracijos metu, privalo laikytis Laukinių gyvūnų naudojimo mokslo, kultūros, švietimo, auklėjimo ir estetikos tikslams taisyklėse, patvirtintose aplinkos ministro 2002 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. 586 (Žin., 2002, Nr. [111-4931](#)), nustatytų reikalavimų.

17. Asmenys buveinių ar paukščių apsaugai svarbiose teritorijose privalo laikytis apribojimų, nustatytų Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, saugomų teritorijų nuostatuose, šiuose Nuostatuose ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose veiklą saugomose teritorijose.

18. Asmenys, buveinių ar paukščių apsaugai svarbiose teritorijose pažeidę šių Nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka.

Bendrųjų buveinių ar paukščių

apsaugai svarbių teritorijų nuostatų
1 PRIEDAS

BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ APSAUGOS IR TVARKYMO REIKALAVIMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Keturių simbolių derinys (pvz., 1110) nurodo buveinės tipo kodą, kuris atitinka Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ kodą Europos Sąjungos buveinių interpretavimo vadove (EUR 15/2, 1999).

2. Žymėjimas (*) nurodo Europos Bendrijos svarbos prioritetinius buveinių tipus.

3. Žymėjimas (**) nurodo 1978 m. liepos 18 d. Tarybos direktyvą 78/659/EEB dėl gėlių vandenų, kuriuos reikia saugoti arba gerinti jų kokybę, kad juose galėtų gyventi žuvys.

4. Buveinių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimai (toliau vadinama – šie reikalavimai) netaikomi laivybai valstybinės ir vietinės reikšmės vidaus vandenų keliuose. Aplinkosaugos sąlygas plaukiojimo vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis, taip pat aplinkosaugos sąlygas vandens telkinių dugno valymo ir gilinimo darbams laivybos reikmėms ir vandens telkinių, kuriuose plaukiojimas tam tikro tipo plaukiojimo priemonėmis draudžiamas ar ribojamas, sąrašą nustato aplinkos ministras, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vandens įstatymu (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544).

II. JŪROS BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

5. 1110 Smėlio seklumų, 1130 Upių žiočių, 1150 *Lagūnų, 1170 Rifų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama keisti dugno reljefą, vykdyti veiklą, jeigu tai pažeistų hidrologinį režimą ir cheminę vandens sudėtį, keistų, terštų ar kitaip pablogintų buveinių būklę.

III. PAJŪRIO IR ŽEMYNINIŲ SMĖLYNŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

6. 2110 Užumazginių pustomų kopų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

6.1. įrengti krantines, statyti statinius, vykdyti paplūdimio tvarkymo darbus, kurie pažeistų ar kitaip keistų kranto liniją ir pablogintų buveinės būklę;

6.2. įrengti poilsia vietas ir stovyklavietes, vaikščioti nenustatytose vietose.

7. 2120 Baltųjų kopų, 2130 *Pilkųjų kopų, 2140 *Kopų varnauogynų, 2170 Kopų gluosnyų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

7.1. įrengti poilsia vietas ir stovyklavietes, vaikščioti nenustatytose vietose;

7.2. statyti statinius, vykdyti kitą veiklą, dėl kurios buveinė būtų fiziškai ardoma, keičiama, teršiama ar kitaip bloginama jos būklė;

7.3. įveisti mišką ar kitaip dirbtinai keisti augalijos rūšinę sudėtį, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones.

8. 2180 Medžiais apaugusių pajūrio kopų apsaugai svarbiose teritorijose:

8.1. draudžiama:

8.1.1. kirsti medžius ir krūmus, šalinti susidarančią negyvą medieną, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

8.1.2. eksploatuoti naudingąsias iškasenas;

8.1.3. ardyti miško paklotę, žolių, samanų ir kerpių dangą;

8.1.4. naudoti trąšas;

8.2. skatinama:

8.2.1. nenaudoti pesticidų;

8.2.2. palaikyti būdingą medynų rūšinę sudėtį ir vertikaliąją struktūrą.

9. 2190 Drėgnų tarpkopių apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

9.1. keisti hidrologinį režimą ir sumedėjusios augalijos rūšinę sudėtį, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

9.2. įrengti poilsia vietas ir stovyklavietes.

10. 2320 Pajūrio smėlynų tyrulių ir 2330 Nesusivėrusių žemyninių smiltpievių apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

10.1. įrengti poilsia vietas ir stovyklavietes, vaikščioti nenustatytose vietose;

10.2. eksploatuoti naudingąsias iškasenas, statyti statinius, vykdyti kitą veiklą, dėl kurios buveinė būtų fiziškai ardoma, keičiama, teršiama ar kitaip bloginama jos būklė;

10.3. įveisti mišką.

IV. GĖLŲJŲ VANDENŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

11. 3130 Mažai mineralizuotų ežerų su būdmaginių augalų bendrijomis, 3140 Ežerų su menturdumblių bendrijomis apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

11.1. keisti hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

11.2. įrengti poilsia vietas ir stovyklavietes, statyti kitus statinius, nesusijusius su buveinės išsaugojimo darbais;

11.3. naudoti trąšas ir pesticidus;

11.4. įrengti kultūrines pievas;

11.5. eksploatuoti naudingąsias iškasenas;

11.6. įveisti žuvis vandens telkiniuose;

11.7. vykdyti verslinę žūklę, išskyrus žūklę statomaisiais tinklais nuo spalio 15 d. iki gegužės 15 d. 3130 Mažai mineralizuotų ežerų su būdmaginių augalų bendrijomis buveinėse;

11.8. plaukioti motorinėmis plaukiojimo priemonėmis;

11.9. nuleisti į ežerą nutekamuosius ar drenažo vandenį.

12. 3150 Natūralių eutrofinių ežerų su plūdžių ir aštrių bendrijomis apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

12.1. keisti hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

12.2. įrengti kultūrines pievas, tręšti natūralias pievas;

12.3. įveisti žuvis vandens telkiniuose;

12.4. vykdyti verslinę žūklę, išskyrus žūklę statomaisiais tinklais nuo spalio 15 d. iki gegužės 15 d.;

12.5. plaukioti motorinėmis plaukiojimo priemonėmis gegužės-rugsėjo mėnesiais;

12.6. nuleisti į ežerą nutekamuosius ar drenažo vandenį.

13. 3160 Natūralių distrofinių ežerų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

13.1. keisti hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

13.2. eksploatuoti naudingąsias iškasenas;

13.3. įveisti žuvis vandens telkiniuose, vykdyti juose verslinę žūklę.

14. 3190 Gipso karsto ežerų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

14.1. keisti hidrologinį režimą, vandens cheminę sudėtį;

14.2. statyti statinius, nesusijusius su buveinės išsaugojimo darbais;

14.3. eksploatuoti naudingąsias iškasenas;

14.4. vykdyti sprogdinimo darbus;

14.5. naudoti trąšas ir pesticidus;

14.6. įrengti kultūrines pievas;

14.7. įveisti žuvis vandens telkiniuose, vykdyti juose verslinę žūklę;

14.8. keisti ežero vandens lygį, jeigu tokie darbai nesusiję su buveinės išsaugojimu;

14.9. nuleisti nutekamuosius ar drenažo vandenį į ežerą ar kitus hidrologiniais ryšiais su juo susijusius vandens telkinius.

15. 3260 Upių sraunumų su kurklių bendrijomis apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

15.1. intensyviai naudoti upės, jos intakų, maitinančių šaltinių arba požeminį vandenį;

15.2. keisti hidrologinį režimą, tiesinti ir gilinti vagą upės atkarpoje ir jos intakuose;

15.3. užliejamoje slėnio dalyje suarti pievas, paversti natūralias pievas kultūrinėmis, tręšti;

15.4. plynai kirsti mišką, augantį stačiuose (nuolydis didesnis kaip 15 laipsnių) pakrantės šlaituose;

15.5. įrengti poilsia vietas ir stovyklavietes, įrengti naftos produktų, trąšų, kitokių cheminių medžiagų sandėlius ar aikšteles, statyti kitus statinius, nesusijusius su buveinės išsaugojimo darbais;

15.6. eksploatuoti naudingąsias iškasenas;

15.7. išleisti nutekamuosius vandenį saugomoje upės atkarpoje ir aukščiau jos;

15.8. nuo birželio 15 d. iki spalio 1 d. plaukti savaeigėmis ar nesavaeigėmis plaukiojimo priemonėmis, jeigu tai pakenktų vandens telkinyje saugomoms augalų bendrijoms;

15.9. įvesti žuvis vandens telkiniuose, vykdyti juose verslinę žvejybą.

16. 3270 Dumblingų upių pakrančių apsaugai svarbiose teritorijose:

16.1. keisti hidrologinį režimą, tiesinti ir gilinti upės vagą;

16.2. statyti statinius, kurie keistų natūralų vandens lygį, įrengti krantines.

V. VIRŽYNŲ IR KRŪMYNŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

17. 4030 Viržynų, 5130 Kadagynų apsaugai svarbiose teritorijose:

17.1. draudžiama:

17.1.1. įvesti mišką ar kitaip keisti buveines;

17.1.2. eksploatuoti naudingąsias iškasenas;

17.1.3. keisti hidrologinį režimą;

17.1.4. įsėti kultūrinės žolės, tręšti ar kitaip keisti natūralias augalų bendrijas;

17.1.5. skinti kadagių uogas ar šakeles;

17.2. kadagynų buveinėse skatinama ganyti galvijus, šienauti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytu intensyvumu.

VI. PIEVŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

18. 6120 *Karbonatinių smėlynų, 6210 Stepinių pievų, 6230 * Briedgaurnų, pasižyminčių rūšių įvairovė, 6410 Melvenynų, 6430 Eutrofinių aukštųjų žolynų, 6450 Aliuvinių pievų apsaugai svarbiose teritorijose:

18.1. draudžiama:

18.1.1. eksploatuoti naudingąsias iškasenas;

18.1.2. įvesti mišką ar sodinti pavienius medžius ir krūmus;

18.1.3. keisti natūralias pievas, įsėti kultūrinės žolės, tręšti, nupjauti kupstus, suarti žolynus ar kitaip keisti buveines;

18.1.4. keisti hidrologinį režimą, tiesinti upelių vagas, įrengti tvenkinius, dambas, polderius;

18.1.5. keisti upių ir upelių vandens cheminę sudėtį;

18.2. skatinama šienauti, ganyti galvijus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytu intensyvumu.

19. 6510 Šienaujamų mezofitų pievų apsaugai svarbiose teritorijose:

19.1. draudžiama:

19.1.1. sausinti, suarti natūralias pievas, įsėti kultūrinės žolės, tręšti, kalkinti dirvožemį ar kitaip keisti natūralias pievas;

19.1.2. įvesti mišką;

19.2. skatinama šienauti, ganyti galvijus, reguliuoti savaiminių medžių ir krūmų plitimą.

VII. PELKIŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

20. 7110 *Aktyvių aukštapelkių, 7120 Degradavusių aukštapelkių, 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų, 7150 Plikų durpių saidrynų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

20.1. eksploatuoti naudingąsias iškąsenas, sausinti apypelkį, vykdyti kitą veiklą, kuri pažeistų hidrologinį režimą, durpių klodą, terštų pelkę ir jos aplinką;

20.2. kirsti plynai apypelkio mišką;

20.3. nuleisti nutekamuosius ar drenažo vandenį į pelkę.

21. 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltinių otų pelkių, 7210 * Žemapelkių su šakotosiomis ratainytėmis apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

21.1. intensyviai naudoti pelkę maitinančių šaltinių ir požeminius vandenius;

21.2. keisti pelkės ir su ja susijusių vandens telkinių hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

21.3. statyti statinius, nesusijusius su buveinės išsaugojimo darbais;

21.4. naudoti trąšas ir pesticidus teritorijose, hidrologiniais ryšiais susijusiose su saugoma buveine;

21.5. kirsti plynai mišką arčiau kaip 500 metrų nuotoliu iki saugomos buveinės;

21.6. nuleisti nutekamuosius ar drenažo vandenį į vandens telkinius, susijusius su pelke.

22. 7220 *Šaltinių su besiformuojančiais tufais apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

22.1. intensyviai naudoti šaltinių ir požeminius vandenius;

22.2. statyti statinius, nesusijusius su buveinės išsaugojimo darbais;

22.3. naudoti trąšas ir pesticidus teritorijose, hidrologiniais ryšiais susijusiose su saugoma buveine;

22.4. keisti hidrologinį režimą.

23. 7230 Šarmingų žemapelkių apsaugai svarbiose teritorijose:

23.1. draudžiama:

23.1.1. keisti hidrologinį režimą su pelke susijusiose teritorijose ir vandens telkiniuose, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

23.1.2. nuleisti nutekamuosius ar drenažo vandenį į susijusius su pelke vandens telkinius;

23.2. skatinama šienauti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytu intensyvumu.

VIII. ATODANGŲ IR OLŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

24. 8210 Karbonatinių, 8220 Silikatinių uolienų atodangų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

24.1. eksploatuoti naudingąsias iškąsenas;

24.2. keisti upių vandens lygį, vykdyti kitus darbus, galinčius paskatinti eroziją;

24.3. lipti atodanga.

25. 8310 Olų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

25.1. eksploatuoti naudingąsias iškąsenas;

25.2. keisti hidrologinį režimą.

IX. MIŠKŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

26. 9010 *Vakarų taigos, 9020 *Plačialapių ir mišriųjų miškų, 9050 Eglynų, kuriuose gausu įvairių žolių, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 9160 Skroblynų, 9180 *Griovų ir šlaitų miškų, 9190 Sausų ąžuolynų, 91D0 *Pelkinių miškų, 91E0 *Aliuvinių miškų, 91F0 Paupių guobynų apsaugai svarbiose teritorijose:

26.1. draudžiama:

26.1.1. šalinti buveinėse susidarančią negyvą medieną, ardyti miško paklotę, žolių, samanų, kerpių ar krūmokšnių dangą, kirsti medžius ir krūmus, išskyrus kenkėjų išplitimo židinius, taip pat saugomų teritorijų planavimo dokumentuose, miškotvarkos projektuose numatytus atvejus;

26.1.2. želdinti mišką išdegusiose arba gaisrų pažeistose vietose, mechanškai paruošti gaisraviečių dirvožemį (draudimas taikomas tik 9010 *Vakarų taigos buveinėms);

26.1.3. eksploatuoti naudingąsias iškasenas;

26.1.4. keisti hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

26.1.5. tręšti;

26.2. skatinama:

26.2.1. nenaudoti pesticidų;

26.2.2. palaikyti būdingą medynų rūšinę sudėtį ir medynų vertikaliąją struktūrą;

26.2.3. iškirsti dalį pagrindiniame arde augančių eglių 9160 Skroblynų buveinėse.

27. 9070 Medžiais apaugusių ganyklų, 6530 *Miškapievių apsaugai svarbiose teritorijose:

27.1. draudžiama:

27.1.1. suarti pievas ir ganyklas, sausinti jas;

27.1.2. iškirsti pavienius medžius ir krūmus;

27.1.3. įveisti mišką;

27.1.4. keisti natūralias pievas, įsėti kultūrines žoles, tręšti;

27.2. skatinama šienauti, ganyti galvijus, reguliuoti savaiminių medžių ir krūmų plitimą.

X. AUGALŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

28. Pūslėtųjų aldrūnių (*Aldrovanda vesiculosa*), lanksčiųjų plukenių (*Najas flexilis*) apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

28.1. vykdyti verslinę ir mėgėjiškąją žūklę, išskyrus poledinę mėgėjiškąją žūklę;

28.2. įveisti žuvis vandens telkiniuose;

28.3. plaukioti plaukiojimo priemonėmis;

28.4. įrengti paplūdimius, maudytis.

29. Stačiųjų dirvuolių (*Agrimonia pilosa*), mažųjų varpenių (*Botrychium simplex*), smiltyninių gvazdikų (*Dianthus arenarius*) apsaugai svarbiose teritorijose:

29.1. draudžiama:

29.1.1. įveisti mišką miško aikštėse;

29.1.2. suarti žemę, tręšti;

29.1.3. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą neįšalus gruntui;

29.2. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones, skirtas būdingai gretimų medynų rūšinei sudėčiai ir vertikaliajai struktūrai palaikyti.

30. Plačialapių klumpaičių (*Cypripedium calceolus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

30.1. draudžiama:

30.1.1. lankytis nuo gegužės 20 d. iki birželio 20 dienos;

30.1.2. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą neįšalus gruntui;

30.2. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones, skirtas būdingai medynų rūšinei sudėčiai ir vertikaliajai struktūrai palaikyti.

31. Dvilapių purvuolių (*Liparis loeselii*), pelkinių uolaskėlių (*Saxifraga hirculus*) apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

31.1. keisti hidrologinį režimą;

31.2. eksploatuoti naudingąsias iškasenas.

32. Vėjalandžių šilagėlių (*Pulsatilla patens*) apsaugai svarbiose teritorijose:

32.1. draudžiama įveisti mišką natūraliose pievose, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

32.2. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones, skirtas būdingai gretimų medynų rūšinei sudėčiai ir vertikaliajai struktūrai palaikyti.

- 33. Plikažiedžių linapių (*Thesium ebracteatum*) apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 33.1. draudžiama:
 - 33.1.1. įveisti mišką;
 - 33.1.2. suarti, tręšti, įsėti kultūrinės žolės ar kitaip keisti natūralias pievas;
 - 33.2. skatinama buveinės šienauti.
- 34. Žvilgančiųjų riestūnių (*Hamatocaulis vernicosus*) apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:
 - 34.1. keisti hidrologinį režimą;
 - 34.2. eksploatuoti naudingąsias iškasenas.
- 35. Žaliųjų dvyndančių (*Dicranum viride*) apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 35.1. draudžiama:
 - 35.1.1. keisti hidrologinį režimą;
 - 35.1.2. šalinti buveinėse susidarančią negyvą medieną, išskyrus egles masinio kenkėjų išplitimo židiniuose, kai tokie darbai atliekami įšalus gruntui pirmaisiais po nudžiūvimo metais;
 - 35.2. skatinama palaikyti būdingą medynų rūšinę sudėtį ir vertikaliąją struktūrą.
- 36. Pajūrinių linažolių (*Linaria loeselii*) apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:
 - 36.1. įveisti mišką;
 - 36.2. statyti statinius, nesusijusius su buveinės išsaugojimo darbais;
 - 36.3. įrengti paplūdimius;
 - 36.4. tvirtinti kopas.

XI. ŽINDUOLIŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

- 37. Ūdrų (*Lutra lutra*) buveinių apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 37.1. draudžiama:
 - 37.1.1. tiesinti upių ir upelių vagas, sausinti buveines;
 - 37.1.2. medžioti su spąstais;
 - 37.1.3. plaukioti motorinėmis plaukiojimo priemonėmis gegužės-liepos mėnesiais;
 - 37.1.4. žvejoti statomaisiais tinklais, venteriais, neturinčiais specialių ūdras apsaugančių priemonių;
 - 37.2. skatinama:
 - 37.2.1. įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;
 - 37.2.2. apželdinti vandens telkinių pakrantes;
 - 37.2.3. nenaudoti trąšų ir pesticidų,
 - 37.2.4. ekologiškai ūkininkauti vandens telkinių apsaugos zonose;
 - 37.2.5. įveisti žuvis vandens telkiniuose.
- 38. Lūšių (*Lynx lynx*) buveinių apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 38.1. draudžiama:
 - 38.1.1. lankytis, išskyrus saugomos teritorijos nuostatuose nustatytus atvejus (a);
 - 38.1.2. vykdyti miško kirtimus (a);
 - 38.1.3. vykdyti miško kirtimus vasario-liepos mėnesiais, išskyrus stichinių nelaimių atvejus (b), (c);
 - 38.1.4. medžioti su varovais ir su šunimis (b);
 - 38.1.5. medžioti kiškius ir stirnas (b);
 - 38.1.6. medžioti vasario-liepos mėnesiais (b);
 - 38.2. skatinama:
 - 38.2.1. koncentruoti miško kirtimų ir kitus miško darbus pagal laiką ir teritorijas, kad žvėrys būtų kuo mažiau trikdomi;
 - 38.2.2. reguliuoti benamių šunų gausą;
 - 38.2.3. riboti transporto eismą ir žmonių lankymąsi;
 - 38.2.4. įgyvendinti biotechnines priemones, kad pagausėtų kiškių ir stirnų.

Pastabos: 1. Žymėjimas raidėmis (a), (b) arba (c) prie atitinkamo šių reikalavimų punkto rodo, kad reikalavimas taikomas tik tam tikrose lūšių buveinių apsaugai svarbios teritorijos dalyse, kurios gali būti atrenkamos kaip skirtingos funkcinio prioriteto zonos ir pažymimos atitinkamuose saugomos teritorijos planuose: (a) – lūšių veisimosi ir jauniklių auginimo vietos; (b) – intensyvių lūšių migracijų teritorijos ir jungtys tarp veisimosi bei maitinimosi vietų; (c) – kitos miškingos teritorijos – svarbios lūšių maitinimosi vietos.

2. Reikalavimai, prie kurių nėra nurodyta, kokioje saugomos teritorijos dalyje jie galioja, taikomi visoje lūšių buveinių apsaugai svarbioje teritorijoje.

39. Europinių plačiausių (*Barbastella barbastellus*) ir kūdrinių pelėausių (*Myotis dasycneme*) buveinių apsaugai svarbiose teritorijose:

39.1. draudžiama:

39.1.1. leisti į vandens telkinius nutekamuosius vandenį;

39.1.2. kirsti gyvatvores bei medžių juostas pakelėse ir laukuose;

39.1.3. kirsti drevėtus medžius;

39.1.4. vykdyti pastatų, kuriuose yra šikšnosparnių vasaros slėptuvių, remonto darbus balandžio-rugsėjo mėnesiais, taip pat nurodytuoju laiku naudoti šiuose pastatuose chemines medienos apsaugos nuo kenkėjų priemones;

39.1.5. vykdyti pastatų, kuriuose yra šikšnosparnių žiemaviečių, remonto darbus spalio-balandžio mėnesiais, taip pat nurodytu laiku kitaip trikdyti šiuose pastatuose žiemojančius šikšnosparnius;

39.1.6. užkimšti pastatuose, kuriuose yra šikšnosparnių žiemaviečių ar vasaros slėptuvių, plyšius ir kitas landas, pro kurias šikšnosparniai patenka į žiemavietes ar vasaros slėptuves arba iš jų išskrenda;

39.1.7. vykdyti pastatuose, kuriuose yra šikšnosparnių žiemaviečių, darbus, galinčius pakeisti žiemaviečių mikroklimatines sąlygas;

39.2. skatinama įrengti priemones, skirtas apsaugoti nuo trikdymo šikšnosparnių žiemavietes, esančias pastatuose.

XII. ROPLIŲ IR VARLIAGYVIŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

40. Raudonpilvių kūmučių (*Bombina bombina*) buveinių apsaugai svarbiose teritorijose:

40.1. draudžiama:

40.1.1. keisti hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

40.1.2. gilinti vandens telkinius;

40.1.3. naudoti trąšas ir pesticidus;

40.2. skatinama išsaugoti bebravietes ir šalinti dalį sumedėjusios augalijos vandens telkinių pakrantėse.

41. Skiauterėtųjų tritonų (*Triturus cristatus*) buveinių apsaugai svarbiose teritorijose:

41.1. draudžiama:

41.1.1. naudoti trąšas ir pesticidus;

41.1.2. įveisti žuvis vandens telkiniuose;

41.1.3. šalinti kelmus ir išvirtusius medžius vandens telkinių pakrantėse;

41.1.4. keisti hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;

41.2. skatinama:

41.2.1. iš dalies apželdinti vandens telkinių pakrantes arba retinti per tankią sumedėjusią augaliją;

41.2.2. įrengti dirbtinius vandens telkinius;

41.2.3. įrengti pralaidas, apsaugines tvoreles ir kitas apsaugos priemones automobilių keliuose tritonų migracijos metu;

41.2.4. reguliuoti plėšriųjų žuvų gausą;

- 41.2.5. atkurti pažeistą hidrologinį režimą.
- 42. Balinių vėžlių (*Emys orbicularis*) buveinių apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 42.1. draudžiama:
 - 42.1.1. įrengti paplūdimius;
 - 42.1.2. plaukioti kovo-liepos mėnesiais plaukiojimo priemonėmis vandens telkiniuose, kuriuose gyvena baliniai vėžliai;
 - 42.1.3. vykdyti verslinę ir mėgėjišką žūklę vandens telkiniuose, kuriuose gyvena baliniai vėžliai;
 - 42.1.4. sausinti buveines;
 - 42.2. ribojamas žmonių lankymasis teritorijose, nutolusiose mažiau kaip 1,5 kilometro nuo vandens telkinių, kuriuose gyvena baliniai vėžliai, išskyrus lankymąsi vykdant įprastinius žemės ar miškų ūkio darbus;
 - 42.3. skatinama:
 - 42.3.1. šalinti dalį sumedėjusios augalijos vandens telkinių pakrantėse;
 - 42.3.2. įrengti balinių vėžlių dėčių apsaugos nuo plėšrūnų priemonės;
 - 42.3.3. įrengti dirbtinius vandens telkinius ir įveisti balinius vėžlius.

XIII. ŽUVŲ IR NĖGIŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

- 43. Jūrinių nėgių (*Petromyzon marinus*), upinių nėgių (*Lampetra fluviatilis*), mažųjų nėgių (*Lampetra planeri*) apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 43.1. draudžiama:
 - 43.1.1. tiesinti upių vagas, vykdyti sausinimo darbus vandens telkinio apsaugos zonoje;
 - 43.1.2. sumažinti upės nuotėkį daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;
 - 43.1.3. statyti dirbtines kliūtis nėgių migracijos keliuose;
 - 43.1.4. gaudyti ir naudoti žūklei kaip masalą nėgių jaunikius (vingilius);
 - 43.2. skatinama:
 - 43.2.1. įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;
 - 43.2.2. apželdinti vandens telkinių pakrantes;
 - 43.2.3. ekologiškai ūkininkauti;
 - 43.2.4. statyti žuvų pralaidas ir šalinti kliūtis jų migracijos keliuose;
 - 43.2.5. įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki Europos Sąjungos (toliau vadinama – ES) direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2001 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 525 „Dėl paviršinio vandens telkinių klasifikavimo tvarkos ir kokybės normų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [93-3295](#)) nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų lašišinio ir karpinio tipo vandenims.
- 44. Perpelių (*Alosa fallax*) apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 44.1. draudžiama:
 - 44.1.1. sumažinti upės nuotėkį daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;
 - 44.1.2. Nemuno deltoje vykdyti vagos gilinimo darbus perpelų neršto metu nuo gegužės 15 d. iki liepos 1 dienos;
 - 44.1.3. statyti dirbtines kliūtis perpelų migracijos keliuose;
 - 44.1.4. žvejoti perpeles;
 - 44.1.5. žvejoti kitų rūšių žuvis perpelų nerštavietėse verslinės žūklės įrankiais nuo gegužės 15 d. iki liepos 15 dienos;
 - 44.1.6. plaukioti motorinėmis plaukiojimo priemonėmis perpelų nerštavietėse nuo gegužės 15 d. iki liepos 15 d., išskyrus mažąsias plaukiojimo priemones;
 - 44.2. skatinama:
 - 44.2.1. įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;
 - 44.2.2. apželdinti vandens telkinių pakrantes;
 - 44.2.3. ekologiškai ūkininkauti;

44.2.4. įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki ES direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2001 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 525 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų lašišinio ir karpinio tipo vandenims.

45. Lašių (Salmo salar) apsaugai svarbiose teritorijose:

45.1. draudžiama:

45.1.1. tiesinti upių vagas, vykdyti sausinimo darbus vandens telkinio apsaugos zonoje;

45.1.2. sumažinti upės nuotėkį daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;

45.1.3. statyti dirbtines kliūtis lašių migracijos keliuose;

45.1.4. žvejoti spinningais nuo spalio 1 d. iki gruodžio 31 d., taip pat plūdinėmis ar dugninėmis mėškerėmis naudojant kaip masalą gyvas žuvelės;

45.1.5. veisti plėšriąsias ir nevietinių rūšių žuvis;

45.1.6. gaudyti lašišas, jeigu kituose teisės aktuose nenustatyta kitaip;

45.2. skatinama:

45.2.1. įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;

45.2.2. apželdinti vandens telkinių pakrantes;

45.2.3. ekologiškai ūkininkauti, nenaudoti trąšų ir pesticidų žemės ir miškų ūkyje;

45.2.4. dirbtinai veisti lašišas, panaudojant tam žuvivaisos medžiagą, gautą iš to paties baseino lašių populiacijos;

45.2.5. statyti žuvų pralaidas ir šalinti kliūtis jų migracijos keliuose;

45.2.6. įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki ES direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2001 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 525 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų lašišinio ir karpinio tipo vandenims.

46. Kirtiklių (Cobitis taenia) apsaugai svarbiose teritorijose:

46.1. draudžiama:

46.1.1. tiesinti upių vagas, vykdyti sausinimo darbus vandens telkinio apsaugos zonoje;

46.1.2. sumažinti upės nuotėkį daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;

46.1.3. veisti plėšriąsias žuvis didesniais kiekiais, negu numatyta Žuvų ir vėžių įveisimo normose, patvirtintose bendru žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2002 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. 404/536 „Dėl Kitos (specialios) žvejybos, žuvų bei kitų vandens gyvūnų įveisimo taisyklių bei žuvų ir vėžių įveisimo normų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [101-4536](#));

46.2. skatinama:

46.2.1. įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;

46.2.2. apželdinti vandens telkinių pakrantes;

46.2.3. ekologiškai ūkininkauti, nenaudoti trąšų ir pesticidų žemės ir miškų ūkyje;

46.2.4. įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki ES direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2001 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 525 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų karpinio tipo vandenims.

47. Salačių (Aspius aspius) apsaugai svarbiose teritorijose:

47.1. draudžiama:

47.1.1. tiesinti upių vagas, vykdyti sausinimo darbus vandens telkinio apsaugos zonoje;

47.1.2. sumažinti upės nuotėkį daugiau kaip 20 procentų vidutinio mėnesinio nuotėkio;

47.1.3. statyti dirbtines kliūtis salačių migracijos keliuose;

47.1.4. gaudyti trumpesnius kaip 52 centimetrų salačius;

47.1.5. gaudyti salačius nerštavietėse nuo balandžio 20 d. iki gegužės 20 dienos;

47.2. skatinama:

47.2.1. įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;

47.2.2. apželdinti vandens telkinių pakrantes;

47.2.3. ekologiškai ūkininkauti, nenaudoti trąšų ir pesticidų žemės ir miškų ūkyje;

47.2.4. tvarkyti salačių migracijos kelius, saugoti jų susitelkimo vietas ir nerštavietes;

47.2.5. statyti žuvų pralaidas;

47.2.6. įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki ES direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2001 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 525 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų lašišinio ir karpinio tipo vandenims.

48. Kartulių (*Rhodeus sericeus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

48.1. draudžiama:

48.1.1. tiesinti upių vagas, vykdyti sausinimo darbus vandens telkinio apsaugos zonoje;

48.1.2. sumažinti upės nuotėkį daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;

48.1.3. veisti plėšriąsias žuvis didesniais kiekiais, negu numatyta Žuvų ir vėžių įveisimo normose, patvirtintose bendru žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2002 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. 404/536;

48.2. skatinama:

48.2.1. įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;

48.2.2. apželdinti vandens telkinių pakrantes;

48.2.3. ekologiškai ūkininkauti, nenaudoti trąšų ir pesticidų žemės ir miškų ūkyje;

48.2.4. įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki ES direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2001 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 525 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų karpinio tipo vandenims.

49. Vijūnų (*Misgurnus fossilis*) apsaugai svarbiose teritorijose:

49.1. draudžiama:

49.1.1. tiesinti upių vagas, vykdyti sausinimo darbus vandens telkinio apsaugos zonoje;

49.1.2. sumažinti upės nuotėkį daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;

49.1.3. veisti plėšriąsias žuvis didesniais kiekiais, negu numatyta Žuvų ir vėžių įveisimo normose, patvirtintose bendru žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2002 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. 404/536;

49.2. skatinama:

49.2.1. įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;

49.2.2. apželdinti vandens telkinių pakrantes;

49.2.3. ekologiškai ūkininkauti, nenaudoti trąšų ir pesticidų žemės ir miškų ūkyje;

49.2.4. veisti vijūnus dirbtinai;

49.2.5. įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki ES direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2001 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 525 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų karpinio tipo vandenims.

50. Paprastųjų kūjagalvių (*Cottus gobio*) apsaugai svarbiose teritorijose:

50.1. draudžiama:

50.1.1. tiesinti upių vagas, vykdyti sausinimo darbus vandens telkinio apsaugos zonoje;

50.1.2. sumažinti upės nuotėkį daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;

50.1.3. veisti plėšriąsias žuvis didesniais kiekiais, negu numatyta Žuvų ir vėžių įveisimo normose, patvirtintose bendru žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2002 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. 404/536;

50.1.4. introdukuoti nevietinių rūšių žuvis ir vėžiagyvius;

50.2. skatinama:

50.2.1. įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;

50.2.2. apželdinti vandens telkinių pakrantes;

50.2.3. ekologiškai ūkininkauti, nenaudoti trąšų ir pesticidų žemės ir miškų ūkyje;

50.2.4. įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki ES direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2001 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 525 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų lašišinio tipo vandenims.

51. Ožkų (*Pelecus cultratus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

51.1. draudžiama:

51.1.1. sumažinti upės nuotėkį daugiau kaip 20 procentų vidutinio nuotėkio per mėnesį;

51.1.2. Nemuno deltoje vykdyti vagos gilinimo darbus ožkų neršto metu nuo gegužės 15 d. iki liepos 15 dienos;

- 51.1.3. statyti dirbtines kliūtis ožkų migracijos keliuose;
- 51.1.4. gaudyti trumpesnes kaip 30 centimetrų ožkas;
- 51.1.5. gaudyti ožkas nerštavietėse nuo gegužės 15 d. iki liepos 15 dienos;
- 51.1.6. žvejoti kitų rūšių žuvis ožkų nerštavietėse verslinės žūklės įrankiais nuo gegužės 15 d. iki liepos 15 dienos;
- 51.1.7. plaukioti motorinėmis plaukiojimo priemonėmis ožkų nerštavietėse nuo gegužės 15 d. iki liepos 15 d., išskyrus mažąsias plaukiojimo priemones;
- 51.2. skatinama:
 - 51.2.1. įrengti gamybos centrų, gyvenviečių nuotekų valymo įrenginius;
 - 51.2.2. apželdinti vandens telkinių pakrantes;
 - 51.2.3. įgyvendinti kitas priemones, gerinančias vandens kokybę iki ES direktyvoje 78/659/EEB** nurodytų reikalavimų ir aplinkos ministro 2001 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 525 nustatytų vandens kokybės reikalavimų, keliamų lašišinio tipo vandenims.

XIV. BESTUBURIŲ BUVEINIŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

- 52. Pleištinųjų skėčių (*Ophiogomphus cecilia*), šarvuotųjų skėčių (*Leucorrhinia pectoralis*) apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama patvenkti upes ar kitaip keisti vandens telkinių hidrologinį režimą.
- 53. Kraujalakiinių melsvių (*Maculinea teleius*), auksuotųjų šaškyčių (*Euphydryas aurinia*) apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 53.1. draudžiama:
 - 53.1.1. keisti hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;
 - 53.1.2. suarti pievas, tręšti jas;
 - 53.1.3. įveisti mišką;
 - 53.2. skatinama:
 - 53.2.1. ekstensyviai ganyti galvijus pievose (ne daugiau kaip 1 galvijus/2 ha);
 - 53.2.2. šienauti mozaikiškai ar ištisai (rugpjūčio mėnesį) saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytu intensyvumu;
 - 53.2.3. šalinti plintančią sumedėjusią augaliją.
- 54. Baltmargių šaškyčių (*Hypodryas maturna*) apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 54.1. draudžiama:
 - 54.1.1. sausinti buveines;
 - 54.1.2. kirsti mišką plynai Nf, Ld, Lf, Ud, Uf augavietėse didesniais nei 0,5 hektaro plotais;
 - 54.1.3. įveisti mišką miško pievose ir aikštėse;
 - 54.2. skatinama:
 - 54.2.1. atkurti mišką uosynais;
 - 54.2.2. šalinti savaiminius medžius ir krūmus miško pievose ir aikštėse;
 - 54.2.3. palikti dalį plynų kirtaviečių savaiminiam atžėlimui.
- 55. Didžiųjų auksinukų (*Lycaena dispar*) apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 55.1. draudžiama:
 - 55.1.1. sausinti buveines;
 - 55.1.2. įveisti mišką miško pievose ir aikštėse;
 - 55.2. skatinama:
 - 55.2.1. palikti dalį plynų kirtaviečių savaiminiam atžėlimui;
 - 55.2.2. šienauti ir šalinti savaiminius medžius ir krūmus miško pievose ir aikštėse.
- 56. Šiaurinių auksinukų (*Lycaena helle*) apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 56.1. draudžiama:
 - 56.1.1. sausinti buveines;
 - 56.1.2. suarti pievas, tręšti jas;
 - 56.1.3. įveisti mišką;

- 56.2. skatinama:
- 56.2.1. šalinti savaiminius medžius ir krūmus buveinėse;
 - 56.2.2. šienauti pievas mozaikiškai.
57. Šneiderio kirmvabalių (*Boros schneideri*) apsaugai svarbiose teritorijose:
- 57.1. draudžiama kirsti džiūvančias ir sausas su žieve pušis;
 - 57.2. skatinama palikti 1 hektare plyno kirtimo ne mažiau kaip 8-10 sausų su žieve pušų ir ne mažiau kaip 4-5 žalias, fizinio poveikio nusilpnintas pušis.
58. Niūriaspalvių auksavabalių (*Osmoderma eremita*) apsaugai svarbiose teritorijose:
- 58.1. draudžiama:
 - 58.1.1. kirsti džiūvančius ir sausus ąžuolus;
 - 58.1.2. įveisti mišką miško aikštelėse ir pamiškių pievose;
 - 58.2. skatinama:
 - 58.2.1. išsaugoti senus drevėtus medžius, ypač ąžuolus;
 - 58.2.2. palikti nenukirstų ne mažiau kaip 50 procentų brandžių nudžiūvusių lapuočių medžių;
 - 58.2.3. nešalinti išvirtusių lapuočių medžių, palikti juos;
 - 58.2.4. nenaudoti trąšų ir pesticidų.
59. Plačiųjų dusių (*Dytiscus latissimus*) apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama žvejoti statomaisiais tinklais, kurių akutės mažesnės kaip 40 milimetrų.
60. Dvijuosčių nendriadusių (*Graphoderus bilineatus*) apsaugai svarbiose teritorijose:
- 60.1. draudžiama:
 - 60.1.1. įrengti poilsiavietes ir stovyklavietes;
 - 60.1.2. naudoti pesticidus arčiau kaip 100 metrų nuotoliu iki vandens telkinio;
 - 60.1.3. ardyti paklotę, viršutinį dirvos sluoksnį vandens telkinių pakrantėse ir naikinti vandens augaliją vandens telkinių pakrantėse;
 - 60.1.4. keisti natūralų vandens lygį;
 - 60.2. skatinama:
 - 60.2.1. išsaugoti kaip potencialias vabalų žiemavietes mažus išdžiūvančius vandens telkinius, esančius aplink pastovų vandens telkinį, ir įrengti naujus;
 - 60.2.2. ekologiškai ūkininkauti.
61. Purpurinių plokščiavabalių (*Cucujus cinnaberinus*) apsaugai svarbiose teritorijose:
- 61.1. draudžiama kirsti ąžuolus ir guobinius medžius;
 - 61.2. skatinama:
 - 61.2.1. palikti nenukirstų ne mažiau kaip 50 procentų brandžių nudžiūvusių lapuočių medžių;
 - 61.2.2. nešalinti išvirtusių lapuočių medžių, palikti juos.
62. Ovaliųjų geldučių (*Unio crassus*) apsaugai svarbiose teritorijose:
- 62.1. draudžiama patvenkti upes;
 - 62.2. skatinama reguliuoti bebrų skaičių.
63. Moulino vertigų (*Vertigo moulinsiana*) apsaugai svarbiose teritorijose:
- 63.1. draudžiama:
 - 63.1.1. sausinti buveines;
 - 63.1.2. naudoti pesticidus;
 - 63.1.3. šienauti;
 - 63.2. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją.
64. Siaurųjų vertigų (*Vertigo angustior*) apsaugai svarbiose teritorijose:
- 64.1. draudžiama sausinti buveines;
 - 64.2. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir ganyti galvijus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatytu intensyvumu.
-

Bendrųjų buveinių ar paukščių

apsaugai svarbių teritorijų nuostatų
2 PRIEDAS

PAUKŠČIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ APSAUGOS IR TVARKYMO REIKALAVIMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žymėjimas raidėmis (a), (b) arba (c) prie atitinkamo paukščių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimų (toliau vadinama – šie reikalavimai) punkto rodo, kad reikalavimas taikomas tik tam tikrose ekologinė svarbą paukščiams turinčiose paukščių apsaugai svarbios teritorijos dalyse, pavyzdžiui, veisimosi, nakvynės, intensyvių migracijų, maitinimosi ar kitose vietose, kurios gali būti atrenkamos kaip skirtingos funkcinio prioriteto zonos ir pažymimos atitinkamuose saugomos teritorijos planuose. Reikalavimai, prie kurių nėra nurodyta, kokioje saugomos teritorijos dalyje jie galioja, taikomi visoje paukščių apsaugai svarbioje teritorijoje.

2. Jūriniai ereliai, ereliai žuvininkai, juodieji gandrai ir didieji apuokai šių paukščių apsaugai svarbiose teritorijose saugomi nustačius tikslią jų lizdų vietą ir veisimosi bei kitas zonas apie juos. Kiekvienai miško masyve perinčiai jūrinių erelių, erelių žuvininkų, juodųjų gandrų ar didžiųjų apuokų porai tinkamiausiuose perėti medynuose papildomai skiriamos dvi potencialių lizdaviečių teritorijos, kuriose jau yra šių paukščių atsarginiai lizdai arba gali būti įrengtos dirbtinės lizdavietės. Ši informacija apie lizdavietes ir skirtas zonas apie jas pažymima saugomos teritorijos steigimo dokumentuose arba saugomų teritorijų tvarkymo planuose.

3. Kitų 2 punkte nepaminėtų plėšriųjų paukščių lizdavietės (žinomos ir potencialios) pažymimos nacionalinės miškų inventorizacijos medynų planuose. Atsižvelgiant į perinčių paukščių apskaitos duomenis, konkrečiame miško masyve kiekvienai perinčiai šių paukščių porai tinkamiausiuose perėti medynuose skiriama po 2 veisimosi vietas (įskaitant ir žinomą lizdavietę). Informacija apie šių paukščių lizdavietes nacionalinės miškų inventorizacijos medynų planuose atnaujinama kiekvieną kartą, kai gaunama naujų duomenų apie jas.

4. Nustatant skirtų veisimosi ir kitų zonų apie lizdavietes ribas, siektina, kad jos sutaptų su miško sklypų ar gamtinėmis ribomis. Šiuo atveju leidžiama nukrypti ne daugiau kaip 30 procentų nuo nurodytų atstumų ar plotų.

5. Paukščių apsaugai svarbiose teritorijose skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas ūkininkavimo formas, palaikančias tinkamą buveinių būklę.

6. Šie reikalavimai netaikomi laivybai valstybinės ir vietinės reikšmės vidaus vandens keliuose. Aplinkosaugos sąlygas plaukioti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis, taip pat aplinkosaugos sąlygas vandens telkinių dugno valymo ir gilinimo darbams laivybos reikmėms ir vandens telkinių, kuriuose plaukiojimas tam tikro tipo plaukiojimo priemonėmis draudžiamas ar ribojamas, sąrašą nustato aplinkos ministras, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vandens įstatymu (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544).

II. GLOBALIAI NYKSTANČIŲ PAUKŠČIŲ RŪŠIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

7. Mažųjų žąsų (*Anser erythropus*) sankauptų vietų apsaugai svarbiose teritorijose:

7.1. draudžiama:

7.1.1. medžioti vandens ir pelkių paukščius, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

7.1.2. keisti pagrindinę tikslią žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

7.1.3. įrengti paukščių baidymo priemones;

7.1.4. įveisti mišką;

7.2. skatinama šienauti pievas ir ganyti galvijus.

8. Sibirinių gagų (*Polysticta stelleri*) sankauptų vietų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

- 8.1. medžioti vandens ir pelkių paukščius;
- 8.2. statyti naujus viršvandeninius statinius priekrantės zonoje, jeigu tai pablogintų buveinių būklę;
- 8.3. tvarkyti jūros dugną, jeigu tai pablogintų buveinių būklę;
- 8.4. žvejoti sausio-balandžio mėnesiais statomaisiais tinklais, kurių akutės 50 milimetrų ir didesnės, išskyrus atvejus, kai nurodyto akytumo tinklai nuleidžiami į tokį gylį, kad atstumas nuo viršutinės tinklo ribos iki vandens paviršiaus būtų ne mažesnis kaip 15 metrų.
- 9. Rudžių (*Aythya nyroca*) veisimosi vietų apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 9.1. draudžiama:
 - 9.1.1. plaukioti motorinėmis plaukiojimo priemonėmis;
 - 9.1.2. medžioti vandens ir pelkių paukščius;
 - 9.1.3. žvejoti statomaisiais tinklais nuo ledo ištirpimo iki rugsėjo 1 dienos;
 - 9.1.4. lankytis nuo ledo ištirpimo iki rugsėjo 1 dienos (a);
 - 9.1.5. stovyklauti nuo kovo 1 d. iki spalio 1 d. vandens telkinio apsaugos zonoje, išskyrus nustatytas rekreacines zonas (b);
 - 9.1.6. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;
 - 9.1.7. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;
 - 9.2. skatinama:
 - 9.2.1. reguliuoti kanadinių audinių, kranklių gausą;
 - 9.2.2. šalinti šiurkščią viršvandeninę augaliją, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose.

Pastabos:

- 1. (a) – veisimosi vietos, perėti tinkami vandens telkinio viršvandeninės augalijos sąžalynai ir 300 metrų pločio atviro vandens juosta apie juos.
- 2. (b) – maitinimosi vietos, likusi vandens telkinio dalis ir iki 300 metrų pločio sausumos juosta apie telkinį.

10. Rudžių (*Aythya nyroca*) sankauptų vietų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

- 10.1. žvejoti statomaisiais tinklais balandžio, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais;
- 10.2. plaukioti motorinėmis plaukiojimo priemonėmis.
- 11. Jūrinių erelių (*Haliaeetus albicilla*) veisimosi vietų apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 11.1. draudžiama:
 - 11.1.1. vykdyti pagrindinius miško kirtimus (a);
 - 11.1.2. vykdyti kirtimus ir medienos ruošą vasario-liepos mėnesiais (a), (b);
 - 11.1.3. paversti miško žemę kitomis naudmenomis (a), (b);
 - 11.1.4. palikti plynose kirtavietėse mažiau kaip 15 medžių/ ha (pirmenybė teikiama plačiašakiams kietųjų lapuočių rūšių medžiams ir pušims) (a), (b);
 - 11.2. skatinama:
 - 11.2.1. įrengti dirbtinius lizdus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose (a);
 - 11.2.2. riboti transporto eismą kovo-liepos mėnesiais (a), (b);
 - 11.2.3. ekologiškai ūkininkauti (c);
 - 11.2.4. palaikyti esamą hidrologinį režimą (c);
 - 11.2.5. maitinti jūrinius erelius žiemą (c).

Pastabos:

- 1. (a) – veisimosi vietos, teritorija 150 metrų spinduliu apie užimtą jūrinių erelių lizdą. Šiai teritorijai priskiriami ir kiti kompaktiški apie 5-7 hektarų medynai, tinkamiausi lizdams sukurti arba

dirbtiniams lizdams išskirti. Kiekvienai jūrinių erelių porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 3 veisimosi vietas, įskaitant veisimosi vietą su užimtu lizdu.

2. (b) – 300 metrų pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietą.

3. (c) – kiti medynai ir gretimos atviros vietovės, svarbios erelių maitinimosi vietos, neįtrauktos į (a) ir (b) zonas.

12. Jūrinių erelių (*Haliaeetus albicilla*) sankaujų vietų apsaugai svarbiose teritorijose:

12.1. draudžiama:

12.1.1. medžioti vandens ir pelkių paukščius, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

12.1.2. rengti ilgalaikius (ilgesnius kaip 2 dienų) sporto ir poilsio renginius, stovyklauti arčiau kaip 0,5 kilometro iki vandens telkinio;

12.2. skatinama maitinti jūrinius erelius žiemą.

13. Griezlių (*Crex crex*) apsaugai svarbiose teritorijose:

13.1. draudžiama:

13.1.1. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

13.1.2. paversti pievas ir ganyklas ariama žeme;

13.1.3. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

13.1.4. įveisti mišką;

13.2. skatinama:

13.2.1. atkurti nusaustų biotopų hidrologinį režimą;

13.2.2. ekologiškai ūkininkauti;

13.2.3. taikyti ekologiškas šienavimo technologijas (šienavimas nuo lauko vidurio linijos, baidytuvų naudojimas);

13.2.4. reguliuoti lapių, mangutų, šernų, kranklių, pilkųjų varnų gausą;

13.2.5. šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;

13.2.6. nenaudoti pesticidų;

13.2.7. ekstensyviai ganyti galvijus (1-2 galvijai/ha) ir šienauti rankiniu būdu;

13.2.8. pradėti šienauti po liepos 1 dienos;

13.2.9. pradėti ganyti galvijus ne anksčiau kaip birželio 15 dieną.

14. Stulgių (*Gallinago media*) apsaugai svarbiose teritorijose:

14.1. draudžiama:

14.1.1. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

14.1.2. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

14.1.3. lankytis su šunimis balandžio-birželio mėnesiais;

14.1.4. įveisti mišką;

14.2. skatinama:

14.2.1. atkurti nusaustų biotopų hidrologinį režimą;

14.2.2. šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;

14.2.3. reguliuoti lapių, mangutų, šernų, kranklių ir pilkųjų varnų gausą;

14.2.4. pradėti šienauti po liepos 15 dienos;

14.2.5. nenaudoti pesticidų;

14.2.6. ekstensyviai ganyti galvijus (1-2 galvijai/ha) ir šienauti rankiniu būdu;

14.2.7. pradėti ganyti galvijus po birželio 15 dienos;

14.2.8. nepalikti galvijų ganyklose nakčiai.

15. Meldinių nendrinukių (*Acrocephalus paludicola*) apsaugai svarbiose teritorijose:

15.1. draudžiama:

15.1.1. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

15.1.2. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

- 15.1.3. įveisti mišką;
- 15.2. skatinama:
 - 15.2.1. atkurti pažeistą hidrologinį režimą, jeigu dėl to pagausėtų tinkamų buveinių ar/ir pagerėtų jų kokybė;
 - 15.2.2. reguliuoti lapių, mangutų, šernų, kranklių, pilkųjų varnų gausą;
 - 15.2.3. šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;
 - 15.2.4. nenaudoti pesticidų;
 - 15.2.5. ekstensyviai ganyti galvijus (1-2 galvijai/ha) ir šienauti rankiniu būdu;
 - 15.2.6. pradėti ganyti galvijus ar šienauti po liepos 20 dienos.

III. MIGRUOJANČIŲ VANDENS IR PELKIŲ PAUKŠČIŲ SANKAUPŲ VIETŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

16. Rudakaklių narų (*Gavia stellata*), juodakaklių narų (*Gavia arctica*), laibasnapių narūnėlių (*Uria aalge*), alkų (*Alca torda*), mažųjų dančiasnapių (*Mergus albellus*), didžiųjų dančiasnapių (*Mergus merganser*), ledinių ančių (*Clangula hyemalis*), nuodėgulių (*Melanitta fusca*), klykuolių (*Bucephala clangula*) sankaujų vietų apsaugai svarbiose teritorijose:

16.1. draudžiama:

16.1.1. žvejoti statomaisiais tinklais, kurių akutės 50 milimetrų ir didesnės, Baltijos jūroje sausio-balandžio mėnesiais, Kuršių mariose rugsėjo-kovo mėnesiais, Nemuno deltos vandens telkiniuose rugsėjo-spalio ir kovo-balandžio mėnesiais (šis reikalavimas netaikomas, kai nurodyto akytumo tinklai Baltijos jūroje nuleidžiami į tokį gylį, kad atstumas nuo viršutinės tinklo ribos iki vandens paviršiaus būtų ne mažesnis kaip 15 metrų, arba visais atvejais, kai nurodytais tinklais žvejojama po ledu);

16.1.2. tvarkyti jūros dugną, vykdyti grunto gramzdinimo darbus (išskyrus paplūdimių maitinimą smėliu) ar kitaip transformuoti buveines, jeigu tai pablogintų jų būklę;

16.2. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas ūkininkavimo formas, palaikančias tinkamą buveinių būklę.

17. Ausuotųjų kragų (*Podiceps cristatus*) sankaujų vietų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

17.1. medžioti vandens ir pelkių paukščius;

17.2. introdukuoti naujas hidrobiontų rūšis;

17.3. plaukioti motorinėmis ir burinėmis plaukiojimo priemonėmis rugpjūčio-spalio mėnesiais ir žvejoti statomaisiais tinklais balandžio-gegužės ir rugpjūčio-spalio mėnesiais (reikalavimas taikomas tik kontinentinėje dalyje esančiose ausuotųjų kragų apsaugai svarbiose teritorijose);

17.4. žvejoti statomaisiais tinklais, kurių akutės 50 milimetrų ir didesnės, Baltijos jūros atrinktose teritorijose sausio-kovo mėnesiais, išskyrus atvejus, kai nurodyto akytumo tinklai nuleidžiami į tokį gylį, kad atstumas nuo viršutinės tinklo ribos iki vandens paviršiaus būtų ne mažesnis kaip 15 metrų.

18. Baltųjų garnių (*Egretta alba*) ir juodųjų gandrų (*Ciconia nigra*) sankaujų vietų apsaugai svarbiose teritorijose:

18.1. draudžiama:

18.1.1. medžioti vandens ir pelkių paukščius;

18.1.2. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

18.1.3. įveisti mišką;

18.2. skatinama:

18.2.1. įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas ūkininkavimo formas, palaikančias tinkamą buveinių būklę;

18.2.2. riboti mėgėjiškąją žūklę.

19. Mažųjų gulbių (*Cygnus bewickii*), gulbių nebylių (*Cygnus olor*) ir gulbių giesmininkių (*Cygnus cygnus*) sankaupų vietų apsaugai svarbiose teritorijose:

19.1. draudžiama:

19.1.1. medžioti vandens ir pelkių paukščius, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

19.1.2. plaukioti motorinėmis ir burinėmis plaukiojimo priemonėmis kovo-balandžio ir rugsėjo-spalio mėnesiais;

19.1.3. keisti vandens lygio reguliavimo grafiką ir intensyvumą;

19.2. skatinama ekologiškai ūkininkauti.

20. Želmeninių žąsų (*Anser fabalis*), baltakakčių žąsų (*Anser albifrons*), pilkųjų žąsų (*Anser anser*) ir baltaskruosčių berniklių (*Branta leucopsis*) sankaupų vietų apsaugai svarbiose teritorijose:

20.1. draudžiama:

20.1.1. medžioti vandens ir pelkių paukščius, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

20.1.2. plaukioti motorinėmis ir burinėmis plaukiojimo priemonėmis kovo-balandžio ir rugsėjo-spalio mėnesiais (draudimas netaikomas motorinėmis plaukiojimo priemonėmis į žvejybos vietas plaukiantiems arba grįžtantiems iš jų žvejams verslininkams) (a);

20.1.3. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį (b);

20.1.4. keisti esamą hidrologinį režimą;

20.1.5. įveisti mišką;

20.2. skatinama:

20.2.1. taikyti priemones, kurios sulaikytų potvynio vandenį užliejamose pievose (a);

20.2.2. formuoti atviras ne mažesnes kaip 100 hektarų pievas (b).

Pastabos:

1. (a) – nakvynės vietos.

2. (b) – maitinimosi vietos.

21. Cyplių (*Anas penelope*) sankaupų vietų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

21.1. medžioti vandens ir pelkių paukščius;

21.2. keisti hidrologinį režimą.

22. Pilkųjų ančių (*Anas strepera*), rudagalvių kryklių (*Anas crecca*), smailiauodegių ančių (*Anas acuta*), šaukštasnapių ančių (*Anas clypeata*) sankaupų vietų apsaugai svarbiose teritorijose:

22.1. draudžiama:

22.1.1. medžioti vandens ir pelkių paukščius, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

22.1.2. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

22.1.3. stovyklauti balandžio-gegužės ir rugsėjo-spalio mėnesiais, išskyrus nustatytas rekreacines teritorijas;

22.1.4. įveisti mišką;

22.1.5. keisti esamą hidrologinį režimą, jeigu tai pablogintų buveinių būklę;

22.2. skatinama:

22.2.1. šienauti užliejamas pievas ir ganyti jose galvijus palaikant tinkamą buveinių būklę;

22.2.2. taikyti priemones, kurios sulaikytų potvynio vandenį užliejamose pievose.

23. Rudagalvių ančių (*Aythya ferina*) ir kuoduotųjų ančių (*Aythya fuligula*) sankaupų vietų apsaugai svarbiose teritorijose:

23.1. draudžiama:

23.1.1. medžioti vandens ir pelkių paukščius, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

23.1.2. plaukioti motorinėmis ir burinėmis plaukiojimo priemonėmis rugpjūčio-spalio mėnesiais (draudimas netaikomas motorinėmis plaukiojimo priemonėmis į žvejybos vietas plaukiantiems arba grįžtantiems iš jų žvejams verslininkams) (a);

- 23.1.3. žvejoti statomaisiais tinklais rugsėjo-spalio mėnesiais (a);
- 23.2. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas ūkininkavimo formas, palaikančias tinkamą buveinių būklę.

Pastaba. (a) – svarbiausios ančių poilsio vietos.

- 24. Laukių (*Fulica atra*) sankaujų vietų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:
 - 24.1. medžioti vandens ir pelkių paukščius, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;
 - 24.2. plaukioti motorinėmis ir burinėmis plaukiojimo priemonėmis rugpjūčio-spalio mėnesiais (draudimas netaikomas motorinėmis plaukiojimo priemonėmis į žvejybos vietas plaukiantiems arba grįžtantiems iš jų žvejams verslininkams);
 - 24.3. žvejoti statomaisiais tinklais rugpjūčio-spalio mėnesiais;
 - 24.4. introdukuoti naujas hidrobiontų rūšis.
- 25. Gervių (*Grus grus*) sankaujų vietų apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 25.1. draudžiama:
 - 25.1.1. įveisti mišką (a);
 - 25.1.2. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį (a);
 - 25.1.3. baidyti paukščius ar įrengti juos baidančias priemones (c);
 - 25.1.4. lankytis rugsėjo-spalio ir kovo-balandžio mėnesiais, išskyrus lankymąsi vykdant įprastinius žemės ar miškų ūkio darbus;
 - 25.1.5. medžioti vandens ir pelkių paukščius;
 - 25.2. skatinama:
 - 25.2.1. šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres (a);
 - 25.2.2. ekologiškai ūkininkauti (c).

Pastabos:

- 1. (a) – nakvynės vietos.
- 2. (c) – maitinimosi vietos.

- 26. Jūrinių sėjiku (*Pluvialis squatarola*) sankaujų vietų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:
 - 26.1. medžioti vandens ir pelkių paukščius;
 - 26.2. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;
 - 26.3. lankytis rugsėjo-spalio mėnesiais, išskyrus lankymąsi vykdant įprastinius žemės ar žuvininkystės ūkio darbus;
 - 26.4. įveisti mišką.
- 27. Gaidukų (*Philomachus pugnax*), mažųjų bėgikų (*Calidris minuta*), Teminko bėgikų (*Calidris temminckii*), juodkrūčių bėgikų (*Calidris alpina*), laplandinių gričiukų (*Limosa lapponica*), paprastųjų gričiukų (*Limosa limosa*), didžiųjų kuolingų (*Numenius arquata*), tamsiųjų tulikų (*Tringa erythropus*), raudonkojų tulikų (*Tringa totanus*), žaliakojų tulikų (*Tringa nebularia*) sankaujų vietų apsaugai svarbiose teritorijose:
 - 27.1. draudžiama:
 - 27.1.1. medžioti vandens ir pelkių paukščius, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;
 - 27.1.2. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį, ir keisti kraštovaizdžio struktūrą;
 - 27.1.3. keisti susiformavusį hidrologinį režimą;
 - 27.1.4. įveisti mišką;
 - 27.2. skatinama:
 - 27.2.1. šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;
 - 27.2.2. taikyti priemones, kurios sulaikytų potvynio vandenį užliejamose pievose;

27.2.3. ekologiškai ūkininkauti užtikrinant atvirų pievų palaikymą.

28. Mažųjų kirų (*Larus minutus*), paprastųjų kirų (*Larus canus*), balnotųjų kirų (*Larus marinus*) sankaupų vietų apsaugai svarbiose teritorijose skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas ūkininkavimo formas, palaikančias tinkamą buveinių būklę.

29. Plėšriųjų žuvėdrų (*Sterna caspia*), upinių žuvėdrų (*Sterna hirundo*), mažųjų žuvėdrų (*Sterna albifrons*) sankaupų vietų apsaugai svarbiose teritorijose:

29.1. draudžiama lankytis liepos-rugsėjo mėnesiais (a);

29.2. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas ūkininkavimo formas, palaikančias tinkamą buveinių būklę.

Pastaba. (a) – poilsio vietos, atviros vandens telkinių salos.

30. Juodųjų žuvėdrų (*Chlidonias niger*) sankaupų vietų apsaugai svarbiose teritorijose skatinama ūkininkauti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatyto būdu, palaikančiu tinkamą buveinių būklę.

IV. VANDENS IR PELKIŲ PAUKŠČIŲ SANKAUPŲ VIETŲ, KURIOSE REGULIARIAI SUTINKAMA NE MAŽIAU KAIP 20000 MIGRUOJANČIŲ VANDENS IR PELKIŲ PAUKŠČIŲ, APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

31. Paukščių, priklausančių kraginių (*Podicipediformes*), gandrinių (*Ciconiiformes*), antinių (žąsinių) (*Anseriformes*), gervinių (*Gruiformes*) ir sėjikinių (*Charadriiformes*) paukščių būriams, sankaupų vietų apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

31.1. medžioti vandens ir pelkių paukščius;

31.2. plaukioti motorinėmis ir burinėmis vandens plaukiojimo priemonėmis, žvejoti statomaisiais tinklais rugpjūčio-spalio mėnesiais.

V. PAUKŠČIŲ MIGRACIJOS SRAUTŲ SUSILIEJIMO VIETŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

32. Migruojančių paukščių, priklausančių plėšriųjų (*Accipitriformes*), sakalinių (*Falconiformes*), gervinių (*Gruiformes*) ir žvirblinių (*Passeriformes*) paukščių būriams, srautų susiliejo vietų apsaugai svarbiose teritorijose:

32.1. draudžiama:

32.1.1. statyti aukštesnius kaip 30 metrų statinius;

32.1.2. keisti tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

32.1.3. keisti kraštovaizdžio struktūrą;

32.1.4. tamsiu paros metu palikti neapšviestus esamus aukštesnius kaip 30 metrų statinius;

32.2. skatinama įgyvendinti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones, palaikančias tinkamą buveinių, skirtų paukščiams maitintis migracijos ir poilsio metu, būklę.

VI. PERINČIŲ PAUKŠČIŲ POPULIACIJŲ APSAUGAI SVARBIŲ VIETŲ APSAUGA IR TVARKYMAS

33. Juodakaklių narų (*Gavia arctica*) apsaugai svarbiose teritorijose:

33.1. draudžiama:

33.1.1. lankytis nuo ledo ištirpimo iki liepos 1 dienos (a);

33.1.2. statyti statinius, nesusijusius su saugomos teritorijos steigimo tikslais, plėsti infrastruktūrą (b);

33.2. skatinama:

- 33.2.1. vykdyti priemones, apsaugančias nuo užžėlimo sumedėjusia augalija, bei kitas tinkamų buveinių ir perėjimo vietų gamtotvarkos priemones;
- 33.2.2. reguliuoti lapių, mangutų, kanadinių audinių, kranklių, pilkųjų varnų gausą;
- 33.2.3. įrengti dirbtinius plaustelius lizdams sukurti, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose.

Pastabos:

- 1. (a) – veisimosi vietos, vandens telkinys.
- 2. (b) – maitinimosi vietos, teritorija 200 metrų sausumos juosta apie vandens telkinį.

34. Didžiųjų baublių (*Botaurus stellaris*), mažųjų baublių (*Ixobrychus minutus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

34.1. draudžiama:

34.1.1. kirsti nendres (a);

34.1.2. lankytis viršvandeninės augalijos sąžalynuose nuo ledo ištirpimo iki liepos 1 dienos (a);

34.1.3. plaukioti motorinėmis ir burinėmis plaukiojimo priemonėmis (b);

34.1.4. stovyklauti nuo ledo ištirpimo iki liepos 1 d., išskyrus nustatytas rekreacines zonas (b);

34.1.5. medžioti vandens ir pelkių paukščius, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

34.1.6. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

34.1.7. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

34.1.8. įveisti mišką;

34.2. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, kanadinių audinių, kranklių, pilkųjų varnų gausą.

Pastabos:

- 1. (a) – veisimosi vietos, vandens telkinio viršvandeninės augalijos sąžalynai.
- 2. (b) – maitinimosi vietos, vandens telkinio atviri vandenys ir 100 metrų pločio sausumos juosta prie veisimosi vietų.

35. Juodųjų gandrų (*Ciconia nigra*) apsaugai svarbiose teritorijose:

35.1. draudžiama:

35.1.1. vykdyti pagrindinius miško kirtimus (a);

35.1.2. paversti miško žemę kitomis naudmenomis (a), (b);

35.1.3. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą kovo-liepos mėnesiais (a), (b);

35.1.4. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

35.2. skatinama:

35.2.1. atkurti ankstesnių melioracijos darbų pažeistą hidrologinį režimą (c);

35.2.2. reguliuoti kiaunių gausą;

35.2.3. įrengti dirbtinius lizdus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

35.2.4. sukurti ir išsaugoti perspektyvias bebravietes saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nurodytais atvejais;

35.2.5. palikti plynose kirtavietėse ne mažiau kaip 15 medžių/ha (pirmenybė teikiama plačiašakiams kietiesiems lapuočiams ar pušims).

Pastabos:

- 1. (a) – veisimosi vietos, teritorija 200 metrų spinduliu apie užimtą juodųjų gandrų lizdą. Šiai teritorijai priskiriami ir kiti kompaktiški apie 10-15 hektarų medynai, tinkamiausi lizdams sukurti

arba dirbtiniams lizdams išskirti. Kiekvienai juodųjų gandrų porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 3 veisimosi vietas, įskaitant veisimosi vietą su užimtu lizdu.

2. (b) – 300 metrų pločio teritorijos juosta apie veisimosi zoną.

3. (c) – kiti medynai ir pamiškių šlapžemės – svarbios gandrų maitinimosi vietos.

36. Baltųjų gandrų (*Ciconia ciconia*) apsaugai svarbiose teritorijose:

36.1. draudžiama keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

36.2. skatinama:

36.2.1. ekologiškai ūkininkauti;

36.2.2. įrengti naujus nedidelius vandens telkinius ir atkurti sunaikintus;

36.2.3. genėti lizdinius medžius;

36.2.4. įrengti lizdams sukurti tinkamas vietas, išskirti platformas lizdams;

36.2.5. nenaudoti pesticidų.

37. Gulbių giesmininkių (*Cygnus cygnus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

37.1. draudžiama:

37.1.1. plaukioti motorinėmis plaukiojimo priemonėmis;

37.1.2. medžioti vandens ir pelkių paukščius, išskyrus didžiųjų kormoranų gausos reguliavimą žuvininkystės tvenkiniuose;

37.1.3. lankytis teritorijoje nuo ledo ištirpimo iki liepos 1 d. (a), išskyrus lankymąsi vykdant įprastinius žemės ir žuvininkystės ūkio darbus (a);

37.1.4. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį (b);

37.1.5. stovyklauti kovo-liepos mėnesiais (b);

37.1.6. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

37.1.7. įveisti mišką (b);

37.2. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, kanadinių audinių, kranklių gausą, riboti mėgėjiškąją žūklę.

Pastabos:

1. (a) – veisimosi zona, vandens telkinio viršvandeninės augalijos sąžalynai ir 200 metrų pločio atviro vandens juosta apie juos.

2. (b) – likusi vandens telkinio dalis ir iki 200 metrų sausumos juosta apie vandens telkinį.

38. Vapsvaėdžių (*Pernis apivorus*), juodųjų peslių (*Milvus migrans*) apsaugai svarbiose teritorijose:

38.1. draudžiama:

38.1.1. vykdyti pagrindinius miško kirtimus (a);

38.1.2. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą balandžio- rugpjūčio mėnesiais (a), (b);

38.1.3. paversti miško žemę kitomis naudmenomis (a), (b);

38.2. skatinama:

38.2.1. reguliuoti kiaunių ir kranklių gausą;

38.2.2. įrengti dirbtinius lizdus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

38.2.3. įgyvendinti priemones, gausinančias vapsvas ir kamanes;

38.2.4. nenaudoti pesticidų;

38.2.5. riboti transporto eismą balandžio-rugpjūčio mėnesiais (a), (b).

Pastabos:

1. (a) – veisimosi vietos, teritorija 100 metrų spinduliu apie užimtą vapsvaėdžių arba juodųjų peslių lizdą. Šiai teritorijai priskiriami ir kiti kompaktiški apie 3-5 hektarų medynai, tinkamiausi

lizdams sukti. Kiekvienai vapsvaėdzių arba juodųjų peslių porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 2 veisimosi vietas, įskaitant veisimosi vietą su užimtu lizdu.

2. (b) – 100 metrų pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietą.

39. Nendrinų lingių (*Circus aeruginosus*), pievinių lingių (*Circus pygargus*), javinių lingių (*Circus cyaneus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

39.1. draudžiama:

39.1.1. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

39.1.2. suarti pievas ir ganyklas;

39.1.3. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

39.1.4. kirsti nendres (a);

39.1.5. įveisti mišką;

39.2. skatinama:

39.2.1. šalinti dalį sumedėjusios augalijos, kad jos plotai sudarytų ne daugiau kaip 30 procentų teritorijos sausumos ploto (b);

39.2.2. reguliuoti lapių, mangutų, kanadinių audinių ir kranklių gausą;

39.2.3. ekologiškai ūkininkauti (b);

39.2.4. įrengti naujus nedidelius vandens telkinius ir atkurti sunaikintus;

39.2.5. sukurti ir išsaugoti perspektyvias bebravietes saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nurodytais atvejais;

39.2.6. nenaudoti pesticidų.

Pastabos:

1. (a) – veisimosi vietos, šlapžemių augalijos sąžalynai.

2. (b) – maitinimosi vietos, atviri vandenys (tik nendrinėms lingėms) ir gretimos atviro kraštovaizdžio teritorijos.

40. Erelių rėksnių (*Aquila pomarina*) apsaugai svarbiose teritorijose:

40.1. draudžiama:

40.1.1. vykdyti pagrindinius miško kirtimus (a);

40.1.2. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą balandžio- liepos mėnesiais (a), (b);

40.1.3. paversti miško žemę kitomis naudmenomis (a), (b);

40.1.4. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

40.2. skatinama:

40.2.1. reguliuoti kranklių ir kiaunių gausą;

40.2.2. atkurti ankstesnio sausinimo metu pažeistą hidrologinį režimą;

40.2.3. didinti pievų ir ganyklų plotą (c);

40.2.4. ekologiškai ūkininkauti (c);

40.2.5. įrengti dirbtinius lizdus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose (a), (b);

40.2.6. palikti plynose kirtavietėse ne mažiau kaip 15 medžių/ha (pirmenybė teikiama plačiašakiams kietiesiems lapuočiams ar pušims);

40.2.7. riboti transporto eismą balandžio-liepos mėnesiais (a), (b);

40.2.8. nenaudoti pesticidų.

Pastabos:

1. (a) – veisimosi vietos, teritorija 100 metrų spinduliu apie užimtą erelių rėksnių lizdą. Šioms teritorijoms priskiriami ir kiti kompaktiški apie 3-5 hektarų medynai, tinkamiausi lizdams sukti. Kiekvienai erelių rėksnių porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 2 veisimosi vietas, įskaitant veisimosi vietą su užimtu lizdu.

2. (b) – 100 metrų pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietą.
3. (c) – kiti gretimi su veisimosi vieta medynai ir iki 1 kilometro pločio atviro kraštovaizdžio pamiškių juosta – svarbios erelių maitinimosi vietos.

41. Erelų žuvininkų (*Pandion haliaetus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

41.1. draudžiama:

41.1.1. vykdyti pagrindinius miško kirtimus (a);

41.1.2. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą balandžio- liepos mėnesiais (a), (b);

41.1.3. paversti miško žemę kitomis naudmenomis (a), (b);

41.2. skatinama:

41.2.1. reguliuoti kranklių gausą;

41.2.2. įrengti dirbtinius lizdus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

41.2.3. riboti transporto eismą balandžio-liepos mėnesiais (a), (b);

41.2.4. vykdyti priemones, palaikančias esamą medynų rūšinę sudėtį (b);

41.2.5. palikti plynose kirtavietėse ne mažiau kaip 15 medžių/ha (pirmenybė teikiama plačiašakėms pušims).

Pastabos:

1. (a) – veisimosi vietos, teritorija 200 metrų spinduliu apie erelių žuvininkų užimtą lizdą. Šiai teritorijai priskiriami ir kiti kompaktiški apie 10-15 hektarų medynai, tinkamiausi lizdams sukurti arba dirbtiniams lizdams iškelti. Kiekvienai erelių žuvininkų porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 3 veisimosi vietas, įskaitant veisimosi vietą su užimtu lizdu.

2. (b) -300 metrų pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietą.

42. Startsakalių (*Falco columbarius*) apsaugai svarbiose teritorijose:

42.1. draudžiama:

42.1.1. kirsti mišką plynai, taip pat kirsti gamtinės brandos nepasiekusius medynus (a);

42.1.2. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą kovo-liepos mėnesiais (b);

42.2. skatinama:

42.2.1. reguliuoti kranklių ir kiaunių gausą;

42.2.2. įrengti dirbtinius lizdus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose (a);

42.2.3. riboti transporto eismą kovo-liepos mėnesiais;

42.2.4. vykdyti priemones, palaikančias esamą medynų rūšinę sudėtį.

Pastabos:

1. (a) – veisimosi vietos, teritorija 50 metrų spinduliu apie startsakalių užimtą lizdą. Šiai teritorijai priskiriami ir kiti kompaktiški apie 1 hektaro medynai, tinkamiausi lizdams sukurti. Kiekvienai startsakalių porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 2 veisimosi vietas, įskaitant veisimosi vietą su užimtu lizdu.

2. (b) – 100 metrų pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietą.

43. Jerubių (*Bonasa bonasia*) apsaugai svarbiose teritorijose:

43.1. draudžiama:

43.1.1. veisti svetimžemius medžius ir krūmus;

43.1.2. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį;

43.1.3. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

43.2. skatinama:

43.2.1. tobulinti ūkininkavimo sistemą, kad senesni kaip 30 metų mišrieji medynai su beržais ir eglėmis (ne mažiau kaip po 2 dalis medyno sudėties) sudarytų ne mažiau kaip 20

procentų, o medynai su tankiu ornitochorinių krūmų traku – ne mažiau kaip 30 procentų visos jerubių apsaugai svarbios teritorijos ploto ir joje būtų pasiskirstę tolygiai;

43.2.2. reguliuoti kranklių, kiaunių, šernų, lapių ir mangutų gausą;

43.2.3. sodinti ornitochorinius krūmus;

43.2.4. nenaudoti pesticidų.

44. Tetervinių (*Tetrao tetrix*) apsaugai svarbiose teritorijose:

44.1. draudžiama:

44.1.1. vykdyti miškų ūkio darbus kovo-balandžio mėnesiais (a);

44.1.2. įveisti mišką, išskyrus mišką kirtavietėse (a);

44.1.3. veisti svetimžemius medžius ir krūmus;

44.1.4. paversti miško žemę kitomis naudmenomis;

44.1.5. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

44.1.6. stovyklauti vasario-liepos mėnesiais (b);

44.2. skatinama:

44.2.1. šalinti sumedėjusią augaliją, paliekant ne didesnę kaip 0,1 glaudumą (a);

44.2.2. įgyvendinti priemones, skatinančias viržynų susidarymą mineraliniame dirvožemyje ne žemės ūkio plotuose (a);

44.2.3. deginti kirtimo atliekas plynose kirtavietėse nerenkant jų į krūvas, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose (b);

44.2.4. tobulinti ūkininkavimo sistemą, kad senesnių kaip 30 metų grynųjų ar mišriųjų, retų ir vidutinio retumo (skalsumas iki 0,7) beržynų ploto dalis sudarytų ne mažiau kaip 30 procentų visų medynų (b);

44.2.5. reguliuoti lapių, mangutų, šernų, kranklių gausą;

44.2.6. kurti ankstesnio sausinimo metu pažeistą hidrologinį režimą, jeigu tai pagerintų buveinių kokybę;

44.2.7. įrengti gastrolitų lesyklas;

44.2.8. riboti transporto eismą kovo-balandžio mėnesiais (a), (b);

44.2.9. nenaudoti pesticidų.

Pastabos:

1. (a) – tuokvietės, atviros ar pusiau atviros vietos, kuriose vyksta tetervinių tuoktuvės.

2. (b) – veisimosi, maitinimosi, žiemojimo vietos, 300-800 metrų pločio teritorijos juosta apie tuokvietes.

3. Jeigu tuokvietės susiformavusios plynose kirtavietėse, pastovių tuokviečių vietos neatrenkamos, o tetervinių apsaugai svarbioje teritorijoje taikoma tokia miškų ūkio sistema, kad bet kuriuo metu teritorijoje būtų ne mažiau kaip trys ne senesnės kaip 3 metų, didesnės kaip 4 hektarų kirtavietės, jeigu tai neprieštaruja Pagrindinių kirtimų taisyklėms. Tokiose kirtavietėse turi būti laikomasi kitų tetervinių tuokvietėms (a) nustatytų apsaugos ir tvarkymo reikalavimų.

45. Kurtinių (*Tetrao urogalus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

45.1. draudžiama:

45.1.1. vykdyti pagrindinius miško kirtimus (a);

45.1.2. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą vasario- rugpjūčio mėnesiais (a), (b);

45.1.3. paversti miško žemę kitomis naudmenomis (a), (b);

45.1.4. stovyklauti vasario-rugpjūčio mėnesiais (a), (b);

45.1.5. kirsti mišką plynai didesnėmis kaip 2 hektarų biržėmis (b);

45.1.6. važinėti automobiliais vasario-gegužės mėnesiais (a), (b);

45.2. skatinama:

45.2.1. reguliuoti lapių, mangutų, šernų, kranklių gausą;

45.2.2. atkurti ankstesnio sausinimo metu pažeistą hidrologinį režimą, jeigu tai pagerintų buveinių kokybę;

45.2.3. formuoti grynuosius arba mišriuosius pušynus (pušų – daugiau kaip 7 dalys) su puskrūmių ardu ir retu traku (b);

45.2.4. įrengti kurtiniams prieinamų gastrolitų lesyklas, jeigu tai numatoma saugomų teritorijų planavimo dokumentuose, taip pat mineralizuoti kvartales ir priešgaisrines juostas;

45.2.5. formuoti ne tankesnius kaip 0,6 skalsumo medynus su mikroaikštėmis (b);

45.2.6. aptverti tvoromis vertingiausias tuokvietes;

45.2.7. nenaudoti pesticidų.

Pastabos:

1. (a) – veisimosi vietos, tuokvietės.

2. (b) – maitinimosi vietos, ne siauresnės kaip 300 metrų juostos apie tuokvietes.

46. Švygždų (Porzana porzana) apsaugai svarbiose teritorijose:

46.1. draudžiama:

46.1.1. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

46.1.2. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

46.1.3. įveisti mišką;

46.2. skatinama:

46.2.1. reguliuoti lapių, šernų, mangutų, kanadinių audinių, kranklių ir pilkųjų varnų gausą;

46.2.2. atkurti ankstesnio sausinimo metu pažeistą hidrologinį režimą, jeigu tai pagerintų buveinių kokybę ir jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

46.2.3. šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;

46.2.4. ganyti ekstensyviai galvijus (1-2 galvijai/ha);

46.2.5. pradėti ganyti galvijus ar šienauti po liepos 1 dienos.

47. Plovinių vištelių (Porzana parva) apsaugai svarbiose teritorijose:

47.1. draudžiama:

47.1.1. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

47.1.2. kirsti nendres;

47.1.3. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

47.1.4. įveisti mišką;

47.2. skatinama reguliuoti mangutų, kanadinių audinių ir pilkųjų varnų gausą.

48. Gervių (Grus grus) apsaugai svarbiose teritorijose:

48.1. draudžiama:

48.1.1. paversti miško žemę kitomis naudmenomis;

48.1.2. stovyklauti kovo-liepos mėnesiais;

48.1.3. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą kovo-liepos mėnesiais užmirkusiuose bei pelkiniuose dirvožemiuose ir arčiau kaip 200 metrų nuotoliu iki jų;

48.1.4. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

48.1.5. kirsti medynus plynai didesnėmis kaip 2 hektarų biržėmis;

48.2. skatinama:

48.2.1. formuoti ne tankesnius kaip 0,6 skalsumo medynus užmirkusiuose bei pelkiniuose dirvožemiuose;

48.2.2. atkurti ankstesnio sausinimo metu pažeistą hidrologinį režimą, jeigu tai pagerintų buveinių kokybę ar pagausintų jas;

48.2.3. reguliuoti lapių, mangutų, šernų ir kranklių gausą;

48.2.4. sukurti ir išsaugoti perspektyvias bebravietes saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nurodytais atvejais.

49. Avocėčių (Recurvirostra avosetta) apsaugai svarbiose teritorijose:

49.1. draudžiama:

- 49.1.1. lankytis balandžio-birželio mėnesiais (a);
- 49.1.2. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;
- 49.1.3. plaukioti motorinėmis plaukiojimo priemonėmis balandžio-birželio mėnesiais (b);
- 49.1.4. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;
- 49.1.5. stovyklauti balandžio-birželio mėnesiais (b);
- 49.1.6. įveisti mišką;
- 49.2. skatinama:
 - 49.2.1. šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres (a);
 - 49.2.2. reguliuoti kanadinių audinių, kranklių, pilkųjų varnų, šarkų, lapių, mangutų gausą;
 - 49.2.3. formuoti dirbtines smėlio saleles.

Pastabos:

- 1. (a) – veisimosi vietos, lėkštos ir atviros vandens telkinių salos.
- 2. (b) – iki 200 metrų pločio sausumos ir/ar vandens juosta apie veisimosi vietas.

50. Dirvinių sėjikų (*Pluvialis apricaria*), tikučių (*Tringa glareola*) apsaugai svarbiose teritorijose:

- 50.1. draudžiama:
 - 50.1.1. lankytis kovo-birželio mėnesiais, išskyrus lankymąsi vykdant įprastinius žemės ar žuvininkystės ūkio darbus;
 - 50.1.2. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;
 - 50.1.3. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;
 - 50.1.4. įveisti mišką;
- 50.2. skatinama:
 - 50.2.1. šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;
 - 50.2.2. atkurti ankstesnio sausinimo metu pažeistą hidrologinį režimą, jeigu tai pagerintų buveinių kokybę;
 - 50.2.3. reguliuoti lapių, šernų, mangutų, kranklių, pilkųjų varnų gausą;
 - 50.2.4. sukurti ir išsaugoti perspektyvias bebravietes saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nurodytais atvejais.

51. Gaidukų (*Philomachus pugnax*), juodkrūčių bėgikų (*Calidris alpina schinzii*) apsaugai svarbiose teritorijose:

- 51.1. draudžiama:
 - 51.1.1. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;
 - 51.1.2. paversti pievas ir ganyklas ariama žeme;
 - 51.1.3. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;
 - 51.1.4. įveisti mišką;
- 51.2. skatinama:
 - 51.2.1. atkurti nusausintų biotopų hidrologinį režimą;
 - 51.2.2. ekologiškai ūkininkauti;
 - 51.2.3. taikyti ekologiškas šienavimo technologijas (šienavimas nuo lauko vidurio linijos, baidytuvų naudojimas);
 - 51.2.4. reguliuoti lapių, mangutų, šernų, kranklių gausą;
 - 51.2.5. šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;
 - 51.2.6. nenaudoti pesticidų;
 - 51.2.7. ekstensyviai ganyti galvijus (1-2 galvijai/ha) ir šienauti rankiniu būdu;
 - 51.2.8. pradėti šienauti ne anksčiau kaip liepos 1 dieną;
 - 51.2.9. pradėti ganyti galvijus ne anksčiau kaip birželio 15 dieną.

52. Upinių žuvėdrų (*Sterna hirundo*), mažųjų žuvėdrų (*Sterna albifrons*) apsaugai svarbiose teritorijose:

52.1. draudžiama:

52.1.1. lankytis balandžio-liepos mėnesiais (mažųjų žuvėdrų apsaugai svarbiose teritorijose – gegužės-liepos mėnesiais) (a);

52.1.2. vykdyti laivybos kelių tvarkymo darbus nuo gegužės 1 d. iki rugpjūčio 1 dienos;

52.1.3. plaukioti motorinėmis transporto priemonėmis (b);

52.1.4. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

52.1.5. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį (b);

52.1.6. apželdinti salas ar vandens telkinių pakrantes medžiais ar krūmais;

52.2. skatinama:

52.2.1. šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres (a);

52.2.2. reguliuoti kanadinių audinių, lapių, mangutų, kranklių, pilkųjų varnų gausą;

52.2.3. įrengti dirbtines saleles ir plaustus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose.

Pastabos:

1. (a) – veisimosi vietos, lėkštos ir atviros, smėlingos vandens telkinių salos.

2. (b) – 100-1000 metrų pločio vandens ir/ar sausumos juosta apie veisimosi vietas.

53. Baltaskruosčių žuvėdrų (*Chlidonias hybridus*), juodųjų žuvėdrų (*Chlidonias niger*), mažųjų kirų (*Larus minutus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

53.1. draudžiama:

53.1.1. plaukioti plaukiojimo priemonėmis gegužės-liepos mėnesiais;

53.1.2. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

53.1.3. vykdyti vandens telkinio dugno tvarkymo darbus, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

53.2. skatinama reguliuoti kanadinių audinių, mangutų, kranklių, pilkųjų varnų gausą.

54. Didžiųjų apuokų (*Bubo bubo*) apsaugai svarbiose teritorijose:

54.1. draudžiama:

54.1.1. vykdyti pagrindinius miško kirtimus (a);

54.1.2. medžioti (a), (b);

54.1.3. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą sausio- birželio mėnesiais (a), (b);

54.1.4. kirsti mišką plynai didesnėmis kaip 2 hektarų biržėmis (b);

54.1.5. paversti miško žemę kitomis naudmenomis;

54.1.6. važinėti automobiliais sausio – birželio mėnesiais (a), (b);

54.1.7. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

54.2. skatinama reguliuoti šernų, lapių, mangutų gausą.

Pastabos:

1. (a) – veisimosi vietos, teritorija 300 metrų spinduliu apie žinomą didžiųjų apuokų lizdavietę. Šiai teritorijai priskiriami ir kiti kompaktiški apie 25 hektarų medynai, tinkamiausi jaunikliams perėti ir auginti. Kiekvienai didžiųjų apuokų porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 3 veisimosi vietas, įskaitant veisimosi vietą su lizdu.

2. (b) – 300 metrų pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietas.

55. Uralinių pelėdų (*Strix uralensis*) apsaugai svarbiose teritorijose:

55.1. draudžiama:

55.1.1. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą vasario- gegužės mėnesiais (a);

55.1.2. vykdyti pagrindinius miško kirtimus (a);

55.1.3. kertant mišką plynai, palikti 1 hektare mažiau kaip 20 buvusio pagrindinio ardo sėklinių ir biologinei įvairovei palaikyti skirtų medžių (paliekami medžiai turi būti išdėstomi biogrupėmis) (b);

55.2. skatinama:

55.2.1. reguliuoti kiaunių gausą;

55.2.2. įrengti dirbtines lizdavietes, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

55.2.3. formuoti tinkamos amžiaus struktūros medynus, kad brandžių medynų plotas sudarytų ne mažiau kaip 10 procentų viso šių paukščių apsaugai svarbios teritorijos ploto;

55.2.4. riboti transporto eismą vasario-gegužės mėnesiais (a).

Pastabos:

1. (a) – veisimosi vietos, tinkamiausios perėti ir jaunikiams auginti vietos, kompaktiškai 3-5 hektarų tinkamų perėti medynų fragmentai. Kiekvienai uralinių pelėdų porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 3 veisimosi vietas.

2. (c) – maitinimosi vietos, gretimos veisimosi vietų teritorijos 500-1000 metrų spinduliu apie veisimosi vietą.

56. Lutučių (*Aegolius funereus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

56.1. draudžiama:

56.1.1. vykdyti pagrindinius miško kirtimus (a);

56.1.2. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą vasario- gegužės mėnesiais (a);

56.1.3. kertant mišką plynai, palikti 1 hektare mažiau kaip 20 buvusio pagrindinio ardo sėklinių ir biologinei įvairovei palaikyti skirtų medžių (paliekami medžiai turi būti išdėstomi biogrupėmis) (b);

56.2. skatinama:

56.2.1. reguliuoti kiaunių gausą;

56.2.2. iškelti inkilus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

56.2.3. formuoti medynų amžiaus struktūrą, kad brandžių medynų plotas sudarytų ne mažiau kaip 10 procentų viso šių paukščių apsaugai svarbios teritorijos ploto;

56.2.4. riboti transporto eismą vasario-gegužės mėnesiais (a).

Pastabos:

1. (a) – veisimosi vietos, tinkamiausios perėti ir jaunikių auginimo vietos – kompaktiškai 3-5 hektarų tinkamų perėti medynų fragmentai. Kiekvienai lutučių porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 2 veisimosi vietas.

2. (b) – maitinimosi vietos, gretimos veisimosi vietų teritorijos, 500-1000 metrų spinduliu apie veisimosi vietą.

57. Žvirblinių pelėdų (*Glaucidium passerinum*) apsaugai svarbiose teritorijose:

57.1. draudžiama:

57.1.1. vykdyti pagrindinius miško kirtimus (a);

57.1.2. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą vasario- gegužės mėnesiais (a);

57.1.3. kertant mišką plynai, palikti 1 hektare mažiau kaip 20 buvusio pagrindinio ardo sėklinių ir biologinei įvairovei palaikyti skirtų medžių (paliekami medžiai turi būti išdėstomi biogrupėmis) (b);

57.2. skatinama:

57.2.1. reguliuoti kiaunių gausą;

57.2.2. iškelti inkilus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

57.2.3. formuoti medynų amžiaus struktūrą, kad brandžių medynų plotas sudarytų ne mažiau kaip 10 procentų, iš kurių eglynai sudarytų ne mažiau kaip 20 procentų;

57.2.4. riboti transporto eismą vasario-gegužės mėnesiais (a).

Pastabos:

1. (a) – veisimosi, taip pat tinkamiausios perėti ir jauniklių auginimo vietos – kompaktiški 1-3 hektarų tinkamų perėti medynų fragmentai. Kiekvienai žvirblinių pelėdų porai, perinčiai jų apsaugai svarbioje teritorijoje, skiriama po 2 veisimosi vietas.

2. (b) – maitinimosi vietos, gretimos veisimosi vietos 300- 500 metrų spinduliu apie veisimosi vietą.

58. Balinių pelėdų (*Asio flammeus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

58.1. draudžiama:

58.1.1. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

58.1.2. paversti pievas ir ganyklas ariama žeme;

58.1.3. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

58.1.4. stovyklauti kovo-liepos mėnesiais, išskyrus nustatytas rekreacines teritorijas;

58.2. skatinama:

58.2.1. šalinti sumedėjusią augaliją ir/ar nendres;

58.2.2. reguliuoti lapių, šernų, mangutų, kanadinių audinių, pilkųjų varnų, kranklių gausą;

58.2.3. pradėti ganyti galvijus ir šienauti po birželio 15 dienos.

59. Lėlių (*Caprimulgus europaeus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

59.1. draudžiama:

59.1.1. vykdyti miško kirtimus ir kitus darbus, kurių metu gali būti mechaniškai ardomas dirvožemis lėlių perėjimo vietose (retmės, kiti reti medynai, kurių skalsumas 0,6 ir mažesnis, miško aikštės), nuo gegužės 15 d. iki rugpjūčio 15 dienos;

59.1.2. paversti miško žemę kitomis naudmenomis lėlių perėjimo vietose (retmės, kiti reti medynai, kurių skalsumas 0,6 ir mažesnis, miško aikštės);

59.1.3. mineralizuoti priešgaisrines juostas po gegužės 15 dienos;

59.1.4. įvesti mišką esamose retmėse, aikštėse, smėlynuose;

59.2. skatinama:

59.2.1. šalinti sumedėjusią augaliją, savaime plintančią retmėse, aikštėse ir smėlynuose, kirtaviečių plotus išdėstyti taip, kad tolygiai išsidėsčiusios atviros vietos sudarytų ne mažiau kaip 2 procentus teritorijos;

59.2.2. reguliuoti lapių, šernų, mangutų, kranklių gausą;

59.2.3. palikti kirtavietes savaiminiam atžėlimui;

59.2.4. išdeginti miško paklotę 10 procentų kirtaviečių ploto;

59.2.5. nenaudoti pesticidų;

59.2.6. riboti transporto eismą natūralaus grunto keliais nuo gegužės 15 d. iki rugpjūčio 15 dienos;

59.2.7. veisti mišrius medynus.

60. Tulžių (*Alcedo atthis*) apsaugai svarbiose teritorijose:

60.1. draudžiama:

60.1.1. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

60.1.2. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

60.1.3. stovyklauti kovo-rugpjūčio mėnesiais, išskyrus nustatytas rekreacines zonas;

60.1.4. apsodinti eroduojančius vandens telkinių krantus;

60.2. skatinama:

60.2.1. taikyti krantų tvarkymo priemonės, kad ne mažiau kaip 50 procentų atodangų ir stačių krantų ploto būtų atviros;

60.2.2. reguliuoti kanadinių audinių gausą;

60.2.3. įrengti dirbtinius urvelius potencialiose veisimosi vietose.

61. Žalvarnių (*Coracias garrulus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

61.1. draudžiama:

61.1.1. stovyklauti gegužės-liepos mėnesiais, išskyrus nustatytas rekreacines teritorijas (a);

61.1.2. kirsti drevėtus, uoksinius medžius, nudžiūvusius storesnius kaip 30 centimetrų (1,3 metro aukštyje) medžius, išskyrus masiškai liemenų kenkėjų pažeistas egles ir nudžiūvusių medžių kirtimą nustatytose rekreacinėse teritorijose (a);

61.1.3. kirsti mišką plynai (a);

61.1.4. kertant mišką plynai, palikti 1 hektare mažiau kaip 20 buvusio pagrindinio ardo sėklinių ir biologinei įvairovei palaikyti skirtų medžių (paliekami medžiai turi būti išdėstomi biogrupėmis) (b);

61.2. skatinama:

61.2.1. reguliuoti benamių kačių ir kiaunių gausą;

61.2.2. ekologiškai ūkininkauti, plėtoti gyvulininkystę (b);

61.2.3. iškelti inkilus, jeigu tai numatyta saugomų teritorijų planavimo dokumentuose;

61.2.4. išdeginti dalį paklotės plynose kirtavietėse, paliekant kirtavietes savaiminiam atžėlimui;

61.2.5. vykdyti priemones, palaikančias esamą medynų rūšinę sudėtį.

Pastabos:

1. (a) – veisimosi ir maitinimosi vietos, 200 metrų pločio medynų juostos pamiškėse.

2. (b) – iki 1 kilometro pločio juosta apie veisimosi ir maitinimosi vietas.

62. Pilkųjų meletų (*Picus canus*), vidutinių genių (*Dendrocopos medius*), baltnugarių genių (*Dendrocopos leucotos*) ir tripirščių genių (*Picoides tridactylus*) apsaugai svarbiose teritorijose:

62.1. draudžiama:

62.1.1. vykdyti pagrindinius, einamuosius miško kirtimus balandžio-birželio mėnesiais;

62.1.2. kirsti pavienius brandžius ir perbrendusius ąžuolus, jeigu po kirtimo 1 hektare jų liktų mažiau kaip 20 (tik vidutiniams geniams svarbiose teritorijose);

62.1.3. mažinti paprastųjų ąžuolų medynų plotą (tik vidutiniams geniams svarbiose teritorijose);

62.1.4. kertant mišką plynai, palikti 1 hektare mažiau kaip 20 buvusio pagrindinio ardo sėklinių ir biologinei įvairovei palaikyti skirtų medžių (paliekami medžiai turi būti išdėstomi biogrupėmis);

62.1.5. kirsti brandžius medžius nebrandžiuose medynuose;

62.1.6. vykdyti sanitarinius kirtimus, išskyrus šiuos kirtimus kenkėjų masinio išplitimo židiniuose;

62.2. skatinama:

62.2.1. reguliuoti kiaunių gausą ir globoti skruzdėlynus;

62.2.2. formuoti medynų amžiaus struktūrą, kad brandžių medynų plotas paukščių apsaugai svarbioje teritorijoje sudarytų ne mažiau kaip 20 procentų, o medynų, kuriuose pagrindiniai kirtimai apskritai nenumatomi, bendras plotas – ne mažiau kaip 2 procentus viso ploto;

62.2.3. pagrindinius kirtimus vykdyti atrankiniais kirtimais ir formuoti įvairiaamžius mišrius su ąžuolais (tripirščių genių apsaugai svarbiose teritorijose – su eglėmis) medynus.

63. Juodųjų meletų (*Dryocopus martius*) apsaugai svarbiose teritorijose:

63.1. draudžiama:

63.1.1. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą kovo-liepos mėnesiais;

63.1.2. kertant mišką plynai, palikti 1 hektare mažiau kaip 20 buvusio pagrindinio ardo sėklinių ir biologinei įvairovei palaikyti skirtų medžių (paliekami medžiai turi būti išdėstomi biogrupėmis);

63.1.3. kirsti uoksinius, drevėtus ir nudžiūvusius medžius, išskyrus masiškai liemenų kenkėjų pažeistas egles ir nudžiūvusius medžius nustatytose rekreacinėse teritorijose;

63.2. skatinama reguliuoti kiaunių gausą ir globoti skruzdėlynus.

64. Ligučių (*Lullula arborea*) apsaugai svarbiose teritorijose:

64.1. draudžiama:

64.1.1. vykdyti miško kirtimus kovo-liepos mėnesiais jaunuolynuose iki 20 metų;

64.1.2. užsodinti mišku esamas retmes, aikštes;

64.2. skatinama:

64.2.1. šalinti sumedėjusią augaliją savaime užželiančiose retmėse, aikštėse ir smėlynuose, kirtaviečių plotus išdėstyti taip, kad atviros vietos kiekviename 100 hektarų ligučių apsaugai svarbios teritorijos ploto sudarytų ne mažiau kaip 2 hektarus;

64.2.2. reguliuoti šernų, lapių, kiaunių, mangutų, benamių kačių ir šunų gausą;

64.2.3. palikti biržes savaiminiam atžėlimui;

64.2.4. kirsti mišką didesnėmis kaip 4 hektarų biržėmis;

64.2.5. nenaudoti pesticidų.

65. Dirvoninių kalviukų (*Anthus campestris*) apsaugai svarbiose teritorijose:

65.1. draudžiama:

65.1.1. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

65.1.2. įveisti mišką;

65.2. skatinama:

65.2.1. šalinti sumedėjusią augaliją, kad atvirose erdvėse fragmentiškai išsidėsčiusi sumedėjusi augalija užimtų ne daugiau kaip 5 procentus teritorijos ploto, o atviri be žolinės augalijos dirvų plotai – ne mažiau kaip 2 procentus teritorijos ploto ir būtų tolygiai pasiskirstę;

65.2.2. reguliuoti benamių kačių ir šunų, lapių, mangutų, šernų ir kiaunių gausą;

65.2.3. nenaudoti pesticidų.

66. Mėlyngurklių (*Luscinia svecica*), raibųjų devynbalsių (*Sylvia nisoria*), paprastųjų medšarkių (*Lanius collurio*) apsaugai svarbiose teritorijose:

66.1. draudžiama:

66.1.1. kirsti sumedėjusią augaliją gegužės-liepos mėnesiais;

66.1.2. keisti pagrindinę tikslinę žemės paskirtį, išskyrus keitimą į konservacinę paskirtį;

66.1.3. keisti hidrologinį režimą, jeigu dėl to sumažėtų tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

66.1.4. įveisti mišką;

66.2. skatinama:

66.2.1. reguliuoti kiaunių, mangutų, benamių kačių, kanadinių audinių, pilkųjų varnų gausą;

66.2.2. ekstensyviai ganyti ir ekologiškai ūkininkauti.

67. Mažųjų musinukių (*Ficedula parva*) apsaugai svarbiose teritorijose:

67.1. draudžiama:

67.1.1. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą gegužės-liepos mėnesiais pribrežtančiuose ir brandžiuose medynuose;

67.1.2. iškirsti brandžius medžius nebrandžiuose medynuose;

67.1.3. kirsti nudžiūvusius lapuočius medžius;

67.1.4. kertant mišką plynai, palikti 1 hektare mažiau kaip 20 buvusio pagrindinio ardo lapuočių medžių (pirmenybė teikiama uoksiniams medžiams; paliekami medžiai išdėstomi biogrupėmis);

67.2. skatinama:

67.2.1. reguliuoti kiaunių gausą;

67.2.2. formuoti laikinas, didesnes kaip 40 hektarų kompaktiškos formos medynų grupes, kurias sudarytų 0,6 ir didesnio skalsumo pribrežtantys ir vyresnio amžiaus medynai. Ūkininkauti taip, kad šios laikinosios grupės sudarytų ne mažiau kaip 10 procentų visos mažųjų musinukių apsaugai svarbios teritorijos ploto. Rekomenduojama formuoti lapuočių su eglėmis ir eglių su lapuočiais medynus;

67.2.3. nenaudoti pesticidų.

68. Sodinių startų (*Emberiza hortulana*) apsaugai svarbiose teritorijose:

68.1. draudžiama:

- 68.1.1. vykdyti miško kirtimus ir medienos ruošą gegužės- birželio mėnesiais (a);
- 68.1.2. įveisti mišką žemės ūkio paskirties žemėje;
- 68.2. skatinama:
 - 68.2.1. vykdyti priemones, palaikančias palankią kraštovaizdžio struktūrą;
 - 68.2.2. ekologiškai ūkininkauti;
 - 68.2.3. reguliuoti kiaunių, benamių kačių, lapių, mangutų, pilkųjų varnų, šarkų ir kovų gausą;
 - 68.2.4. nenaudoti pesticidų;
 - 68.2.5. vykdyti priemones, palaikančias esamą medynų rūšinę sudėtį.

Pastaba. (a) – veisimosi vietos – tinkamiausios sodinėms startoms perėti vietos, kurioms skiriama apie 20 procentų sodinių startų apsaugai svarbios teritorijos ploto.
